

Kapitał Dolnego Śląska

sierpień 2014

ISSN 2353-9364

Gospodarka | Samorzady | Nauka - Innowacje

Roman Potocki

Starosta Powiatu Wrocławskiego

Będą kolejne edycje Forum Inwestycyjnego Powiatu Wrocławskiego, ponieważ nie tylko wśród samorządowców wydarzenie zyskało bardzo pozytywny rozgłos

www.kapitaldolnoslaski.pl

NOWY LEXUS NX

dostępny już teraz w **przedsprzedaży** od

154 500 PLN

RATA LEASINGOWA OD **1000 PLN NETTO**

Zapraszamy do salonu:

Lexus-Wrocław

Ul. Legnicka 164

Tel. (71) 359 85 85

www.lexus-wroclaw.pl

PODWÓJNA MOC HYBRYDY

 LEXUS
creating amazing

Podana cena różni się od ceny przedstawionej wersji. Oferta przedsprzedażowa obowiązuje do 30.09.2014 r. lub do wyczerpania zapasów.
Lexus NX 300h - zużycie paliwa oraz emisja CO₂ w cyklu mieszanym odpowiednio: 5,1 do 5,4 l/100 km oraz 116 do 124 g/km, w zależności od wersji.
Informacje o działaniach dotyczących odzysku i recyklingu samochodów wycofanych z eksploatacji: www.lexus-polska.pl. Szczegóły u autoryzowanych dilerów Lexusa.

Inwestycje tworzą potencjał Powiatu Wrocławskiego

Z Romanem Potockim, Starostą Powiatu Wrocławskiego o Forum Inwestycyjnym Powiatu Wrocławskiego, które odbyło się 5 czerwca na Zamku Topacz w Ślęzie, a także potencjale inwestycyjnym regionu rozmawia Małgorzata Pawlaczek.

Rozmawiamy niespełna miesiąc po Forum Inwestycyjnym Powiatu Wrocławskiego. Czy to nie za wcześnie, by mówić o pierwszych efektach tego wydarzenia?

Niedawno, w imieniu Starostwa Powiatowego, podpisywałem akt notarialny z Gminą Długotłęka, w której usłyszałem, że po Forum nieznacznie, ale wzrosło zainteresowanie gruntami i nieruchomościami w gminie. Można więc powiedzieć, że pierwsze efekty dla gmin wchodzących w skład Powiatu Wrocławskiego są już odczuwalne.

A jak wypada subiektywna ocena Forum?

Organizując to pierwsze forum wszyscy się uczyliśmy, wiele kwestii było dla nas zupełnie nowych, zwłaszcza, że dotąd nie przygotowaliśmy takiego wydarzenia. Stąd szereg obaw i wątpliwości, które się wciąż pojawiały, a to dotyczących doboru programu, a to frekwencji. Mam ogromny szacunek dla mojego zespołu, który wytrwale pokonywał kolejne przeszkody i znakomicie poradził sobie z opanowaniem wszystkich aspektów tego sporego przedsięwzięcia. Trzy dni po Forum spotkaliśmy się, żeby podsumować naszą pracę. Miałem powody do zadowolenia. Oczywiście dostrzeżliśmy rozmaite drobne niedociągnięcia, które z pewnością poprawimy przy kolejnej edycji.

Jakie znaczenie to Forum ma, może mieć dla procesów inwestycyjnych w Powiecie?

Z pewnością stanowi promocję potencjału inwestycyjnego Powiatu Wrocławskiego. Na początku czerwca 90 ha terenów inwestycyjnych wprowadziliśmy do Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Do zagospodarowania pozostało nam prawie drugie tyle i, muszę przyznać, zainteresowanie tymi gruntami wzrosło. Zgłosiliśmy je nawet do konkursu „Grunt na medal”, w którym to potencjalni inwestorzy oceniają jego atrakcyj-

ność inwestycyjną. Mam także pozytywny odzew z wszystkich gmin wchodzących w skład Powiatu Wrocławskiego. Wójtowie i burmistrzowie liczą, że Forum będzie kontynuowane, ponieważ nie tylko wśród samorządowców zyskało pozytywne rozgłos. A dla gmin takie przedsięwzięcie ma znaczenie o tyle, że coś ważnego, istotnego w kwestii promocji inwestycyjnego potencjału regionu zostało zrobione. Forum, jako jedną z naszych inicjatyw, docenili także audytorzy, którzy niedawno kontrolowali starostwo.

Z rozmów z uczestnikami Forum wynika, że bliższa byłaby im bardziej otwarta formuła, pozwalająca na spotkanie, w szerszym gronie, sprzedających i kupujących. Przewiduje Pan, że Forum mogło by pójść właśnie w takim kierunku?

Zaprosiliśmy na to wydarzenie ok. 300 osób, a więc całkiem sporo, ale faktycznie w większości byli to sprzedający. Z wielu organizacyjnych względów zabrakło rzeszy kupujących. W przyszłych edycjach chcemy zmienić te proporcje. Zwłaszcza, że swoją ofertę przedstawia dziewięć gmin i oczywiście Powiat. Chcemy zaprosić zainteresowanych procesem zakupu nieruchomości na terenie powiatu czy gminy. Forum ma przynieść efekty w postaci sprzedaży. Niefortunny był także termin, Forum zbiegło się w czasie z innymi ważnymi wydarzeniami, jak choćby Global Forum. Zaproszenie do Topacza przyjęła pani minister Ilona Antoniszyn-Klik, ale plany przyjazdu na nasze Forum pokrzyżowała jej konieczność złożenia służbowej wizyty w USA. Wszystko to weźmiemy pod uwagę przy organizacji kolejnych edycji.

Jakie tereny inwestycyjne ma obecnie w swojej ofercie Powiat Wrocławski?

Jest ich sporo, ale obecnie najbardziej zaintereso-

sowani jesteśmy znaleźnieniem inwestora na grunty w gminie Kobierzyce, przy drodze na Wałbrzych. Druga strategiczna nieruchomość, którą przygotowujemy, i która jest obecnie na etapie studium zagospodarowania to spory areal, z możliwością budowy bocznic kolejowej, w Pasikurowicach. Potencjał gruntów w Kobierzycach tkwi między innymi w możliwości wybudowania do nich bezpośredniej drogi ze zjazdem z ronda. Jestem po rozmowach z Generalną Dyrekcją Dróg Krajowych i Autostrad, która, jak tylko znajdzie się inwestor, wyda stosowne zezwolenia.

Co Powiat oferuje potencjalnym inwestorom?

Udogodnienia dla inwestorów we wszystkich jednostkach samorządu terytorialnego są właściwie zbliżone. W naszym Starostwie powołałiśmy zespół Zadaniowy ds. kompleksowej obsługi inwestora w Powiecie Wrocławskim. Grupa odpowiednio przeszkolonych pracowników wspiera inwestora w załatwianiu wszelkich formalności związanych z planowaną inwestycją. Najważniejsze, że korzystający z pomocy tego zespołu są zadowoleni. To ważne, że taka informacja o możliwości kompleksowego wsparcia dociera do innych inwestorów.

Starostwo odczuwa stopniowe ożywienie na rynku nieruchomości?

W tamtym roku mieliśmy w związku ze stagnacją na tym rynku spore problemy. Wysoko postawiliśmy poprzeczkę w zakresie sprzedaży gruntów i zbyliśmy ich zaledwie 10 proc. W tym roku ich sprzedaż kształtuje się na poziomie 90 proc. Planując tegoroczny budżet byłem pełen obaw, czy uda nam się zrealizować plan. Są, jak widać, realne szanse.

Jakich inwestorów poszukuje Powiat Wrocławski?

Każdego, który poprzez swoją inwestycję będzie tworzył nowe miejsca pracy. Najważniejsze jest dla nas to, co zyskają na inwestycji mieszkańcy Powiatu, w jaki sposób na niej, w dłuższym czasie, skorzystają. Każdy inwestor to także podatki, które wpływają do budżetu Powiatu. Dlatego między innymi cieszy mnie, że Amazon zdecydował się swoje magazyny wybudować właśnie pod Wrocławiem. Docelowo zatrudniać będzie nawet 3 tysiące osób. Ale każda nowa firma, która lokuje swoją działalność w Powiecie jest dla nas ważna, bo to oznacza również, że będzie wchodzić w kooperację z istniejącymi przedsiębiorstwami. W ten sposób napędzana jest gospodarka całego regionu. ■

Czy Twoja firma ma strategię? Bez strategii nie ma zysków!

Spadek obrotów i zysków, kurcząca się liczba zleceń, zmniejszająca się motywacja pracowników, konieczność pogoni za coraz to nowymi technologiami. Brak pomysłów, efekt „wypalenia”, szwankująca komunikacja w firmie. No i jeszcze konkurencja wyrastająca jak grzyby po deszczu. Co robić i jak działać?

Wielu właścicieli, prezesów lub zarządów firm spotyka się z podobnymi problemami i zastanawia w jakim kierunku dalej się rozwijać. Dotyczy to szczególnie sektora małych i średnich przedsiębiorstw, które przeważają na mapie gospodarczej Polski. Niewiele z nich zastanawia się jednak nad budowaniem długofalowej strategii, skutecznej nie tylko na czasy prosperity, ale również umożliwiającej funkcjonowanie kiedy nadejdą „chude” lata.

– *Wśród przedsiębiorców z sektora MŚP „cierpimy” na brak świadomości potrzeby budowania strategii firmy. Każdy z nas posiada taką strategię we własnej głowie, lecz tylko niewielu z nas, właścicieli, precyzuje i konkretyzuje ją na papierze, a potem stara się realizować* – mówi Wojciech Brzeziński, Dyrektor Handlowy firmy Interhurt ze Zgorzelca.

– *Korzyść z opracowania strategii to opisany cel, do którego firma dąży w określonym czasie. Strategia określa dokładnie zadania, przypisuje osoby do ich realizacji i dokładnie definiuje sposoby, monitorowania postępów. To drogowskaz dla firmy* – podkreśla Andrzej Bocheński z firmy PM Doradztwo Gospodarcze.

Rynek doradztwa w Polsce i Europie

Jak szacuje Europejska Federacja Stowarzyszeń Konsultantów (FEACO), europejski rynek doradczy w 2012 roku miał wartość ok. 97,7 mld euro i wzrósł o 5,8 %. Tradycyjnie, ponad połowa rynku przypadła na usługi doradztwa biznesowego, ok. 19 % - doradztwa IT, a na pozostałe trzy (rozwój i przejęcia, outsourcing oraz inne usługi) - po ok. 10 %. Największe rynki usług doradczych w Europie to rynek niemiecki (20,6 mld euro), brytyjski (13,6 mld) i francuski (7,4 mld). Rocznie z pomocy zewnętrznych konsultantów korzysta tam ok. 48 % małych i średnich firm. **Wartość rynku doradztwa biznesowego w Polsce wynosi ok. 330 mln euro, czyli mniej niż 0,1 % rynku europejskiego.** Poziom ten jest niższy niż w Czechach, Chorwacji, Rumunii czy na Słowacji.

Dlaczego tak mało korzystamy?

Po pierwsze – z powodu braku tradycji. Konsulting pojawił się w Polsce dopiero po transformacji ustrojowej w 1989 roku, a pierwsze działające na rynku firmy zagraniczne zajmowały się doradztwem przy prywatyzacji wielkich przedsiębiorstw. Dopiero z końcem lat 90-tych powstały firmy konsultingowe, których oferta była skierowana do małych i średnich przedsiębiorstw. Z tego powodu wielu przedsiębiorców, którzy przez ostatnie 25

lat rozwijali swój biznes z dużą rezerwą i nieufnością podchodzi do doradców. **Po drugie, wiara we własną nieomyślność**, niechęć do pokazywania wnętrza firmy oraz brak wiedzy o procesie doradczym i jego efektach powodują, że niewielu przedsiębiorców dostrzega korzyści działań konsultingowych. Panuje również przekonanie, że doradztwo jest „drogie”.

Zmiany następują powoli

Jednak rosnący rynek, globalizacja i dynamiczny rozwój nowych technologii sprawiają, że **korzystanie ze specjalistycznego doradztwa biznesowego staje się koniecznością** dla wielu firm i podmiotów gospodarczych. Coraz więcej przedsiębiorców zdaje sobie z tego sprawę. Ministerstwo Gospodarki szacuje, że 25% firm korzysta z usług konsultingowych w zakresie zarządzania strategicznego, 41% stanowi IT-konsulting, 8% outsourcing, 5% doradztwo w zakresie kadr, a pozostałe 20 % to inne usługi (doradztwo finansowe, rozwój, innowacje, czy przejęcia).

„Do skorzystania z doradztwa skłonił nas czysty przypadek życiowy, ale w biznesie - jak w sporcie - wiatr wieje lepszym w plecy. Przyszedł czas na zmiany w podejściu do naszego biznesu który uprawiamy od 20 lat. Niektóre pomysły i podejście do strategii firmy się wytarły, wypaliły.” – mówi Robert Joop, prezes firmy KER+3MR sp. z o.o.

Spojrzenie z „zewnątrz”

Pierwszym etapem procesu doradczego jest **analiza przedsiębiorstwa i ustalenie rzeczywistych potrzeb klienta**. Wykorzystywanych jest wiele technik analitycznych, takich jak wywiady z zarządem i pracownikami, ankiety, analiza dokumentów, badanie klientów i konkurencji.

– *Słabością wielu polskich przedsiębiorstw jest kierowanie uwagi wyłącznie do środka – co dzieje się w firmie i pomijanie wpływu czynników zewnętrznych. Należą do nich czynniki makroekonomiczne, ale także dostawcy, konkurencja i klienci, od których przecież zależą losy firmy. To właśnie jest poszukiwane przez wielu przedsiębiorców „spojrzenie z zewnątrz”* - podkreśla Andrzej Bocheński. Jednak to dopiero początek.

Kolejnym etapem jest **opracowanie strategii**. Biorą w tym udział doradcy wraz z szefostwem, kadrą kierowniczą i osobami, które mają wpływ na pracę zespołu. Pozwala to usłyszeć głosy, które zwykle nie mają szans być usłyszane. Następnie określone są **cele strategiczne i plan działania**. Ważne jest, aby strategia była dokumentem prak-

tycznym, jasno wskazującym konkretne osoby do wykonania kluczowych zadań.

Powinna ona również zawierać **konkretne mierzalne narzędzia, służące do monitorowania efektów** wprowadzania zmian w życie. Ma to kolosalne znaczenie w przypadku, kiedy firma decyduje się na wprowadzenie innowacji: czy to technologicznych, czy w zakresie zmian struktury organizacyjnej.

Korzyści, czyli efekt „po”

Klienci, którzy skorzystali z doradztwa, są zgodni co do odniesionych korzyści. Przykładem może być jedna z wrocławskich agencji marketingowych.

– *Od początku istnienia świadczylismy usługi dla jednego klienta i jego spółek zależnych. Firma była kierowana przez ludzi z wykształceniem branżowym bez specjalnych kompetencji w sferze zarządzania. Model ten ewidentnie się nie sprawdzał. Pojawiły się problemy w stabilnym rozwoju firmy, a destrukcji uległa również atmosfera w młodym zespole – tłumaczy dyrektor zarządzający agencji.*

Wypracowana strategia opierała się na **wprowadzeniu innowacji w sferze zarządzania finansami i sprzedażą** oraz na **poprawie komunikacji** wewnątrz firmy, w tym na dopuszczeniu „do głosu” młodych menedżerów.

– *Mieliśmy świadomość dużego potencjału wewnętrznego i poczucie, że są szanse dookoła nas, które możemy wykorzystać. Mogliśmy oczywiście, i robiliśmy to już wcześniej, zbudować strategię sami. Skorzystaliśmy jednak z propozycji współpracy z firmą zewnętrzną. Istotny był dla nas fakt, że potrafili proces budowania strategii ustawić w szerszym kontekście biznesowym* – dodaje Tomasz Czeszejko-Sochacki, Prezes Zarządu Webber & Saar z Wrocławia.

Unia dla małych i średnich

Dla wielu firm korzystanie z zewnętrznych doradców wydaje się zbyt kosztowne. Unia Europejska mając świadomość wartości doradztwa i efektów jakie może przynieść przeznaczyła znaczne środki na popularyzację doradztwa dla przedsiębiorstw. **Dzięki takim działaniom przedsiębiorcy mogą bezpłatnie „spróbować” jak takie doradztwo wygląda i jakie korzyści przyniesie.**

Z projektu „Innowator Dolnośląski”, realizowanym przez firmę PM Doradztwo Gospodarcze skorzystało już 40 przedsiębiorstw z woj. dolnośląskiego. Zostało ostatnie wolne miejsce. W projekcie udział wzięły małe i średnie firmy z branży chemicznej, motoryzacyjnej, farmaceutycznej, biurowej, informatycznej, elektrycznej, wzorniczej i innych. □

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Zaawansowana analiza głosu pozwoli na postawienie prawidłowej diagnozy

Firma DiagNova rezydująca na terenie Wrocławskiego Parku Technologicznego, pracuje nad tworzeniem urządzeń i oprogramowania umożliwiających zaawansowaną diagnostykę medyczną narządu mowy. Na podstawie precyzyjnej analizy pracy fałdów głosowych, lekarze uzyskują dodatkowe informacje pomocne w wykrywaniu różnorodnych, nawet subtelných, schorzeń.

Aktualnie technologia materiałowa oraz techniki inżynierii biomedycznej i bioinżynierii stanowią jedne z najbardziej dynamicznie rozwijających się dziedzin gospodarki. Konsumują one przy tym znaczne środki pochodzące z budżetów publicznych oraz firm ubezpieczeniowych. Niszowy charakter rozwiązań stosowanych w tej dziedzinie oraz konieczność posiadania dostępu do nowoczesnego wyposażenia wykorzystywanego do wytwarzania jednostkowych (krótkoseryjnych) produktów, stanowią istotną barierę wdrażania komercyjnych rozwiązań przez podmioty dysponujące odpowiednimi zasobami interdyscyplinarnej wiedzy. Na podstawie obserwacji rynku, Wrocławski Park Technologiczny S.A. (WPT) podjął decyzję o zorganizowaniu przestrzeni oraz infrastruktury dla rozwoju firm z branż inżynierii materiałowej oraz biomedycznej. Dzięki powstaniu na terenie WPT Laboratorium i Prototypowni Inżynierii Materiałowej i Biomedycznej, zaistniała możliwość wykorzystania wiedzy oraz doświadczenia naukowców w tworzeniu produktów użytecznych do stosowania w różnych gałęziach nauki, medycyny czy też przemysłu.

Informacje zawarte w głosie

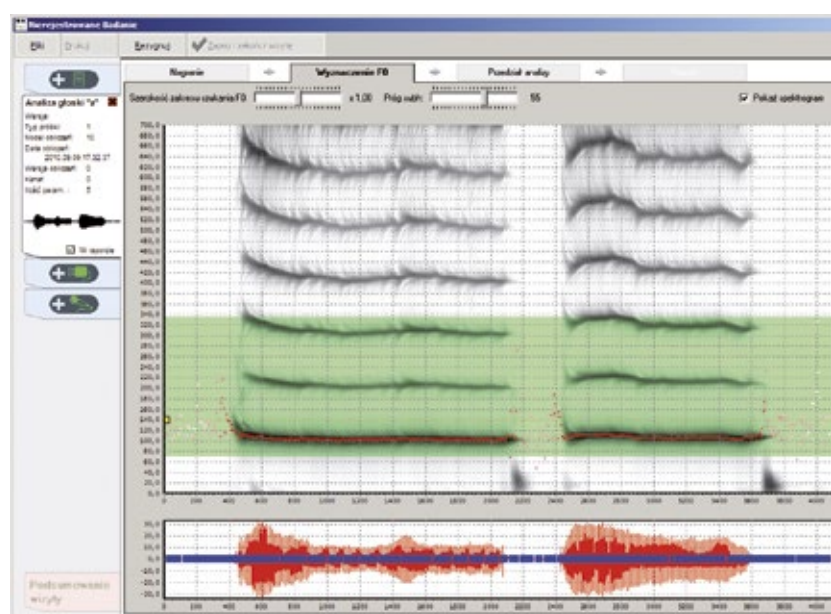
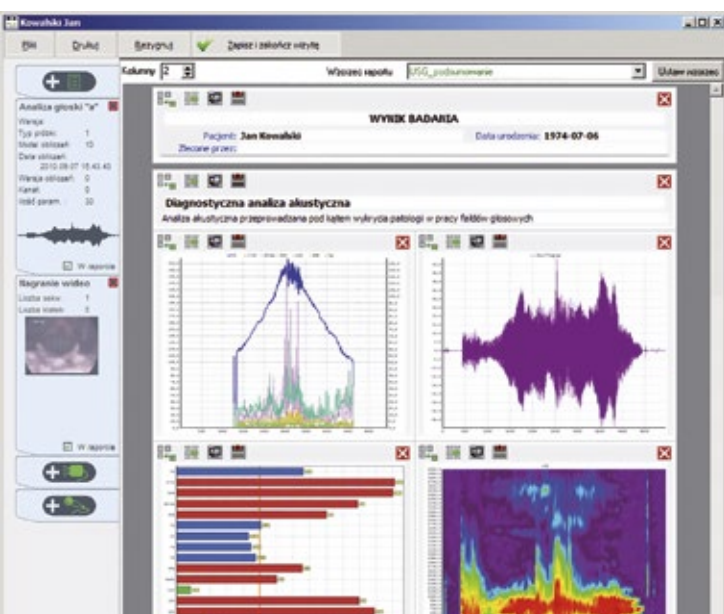
Jedną z firm-rezydentów WPT, prowadzącą działalność związaną z profilem Laboratorium i Prototypowni Inżynierii Materiałowej i Biomedycznej, jest DiagNova Technologies. Przedsiębiorstwo zajmuje się tworzeniem

innowacyjnych urządzeń oraz oprogramowania diagnostycznego, które umożliwiają precyzyjną analizę głosu. Opracowane do tej pory oprogramowanie jest już dostępne na rynku, a prace badawcze mają na celu dodatkowe usprawnienie jego działania oraz zbudowanie sprzętu pozwalającego w pełni wykorzystać jego możliwości. Dodatkowo firma DiagNova prowadzi analizy w zakresie obniżenia kosztów produkcji, aby sprzęt znalazł się w zasięgu możliwości zakupowych krajowego odbiorcy. Dostarczane rozwiązania w głównej mierze pozwalają na dokładną diagnostykę pracy fałdów głosowych poprzez komputerową analizę głosu. Aby diagnostyka była kompleksowa, oprogramowanie wspomaga również wykorzystanie kamer endoskopowych i innych medycznych urządzeń obrazujących (np. ultrasonografów), m.in. poprzez usprawnienia w zakresie interpretacji oraz gromadzenia danych. Rozwiązania DiagNova Technologies mogą znaleźć zastosowanie m.in. w medycynie, np. w gabinetach foniatryczno-laryngologicznych, logopedycznych, gastrologicznych i innych. Część oferowanych przez firmę modułów oprogramowania, np. moduł analizy wydolności narządu głosu, czy też moduł analizy głosów śpiewaczy, mogą być także rozwiązaniami użytecznymi dla osób, dla których głos stanowi narzędzie pracy, np. piosenkarzy, prezenterów bądź aktorów.

Sprzęt i oprogramowanie mówiące tym samym językiem

Badania prowadzone przez DiagNova Technologies nad zapewnieniem najlepszej możliwej diagnostyki pracy fałdów głosowych napotkały barierę w postaci braku rozpoznawczych najnowocześniejszego sprzętu obrazującego w gabinetach specjalistycznych. Powodem są kosztowne komponenty, które są w stanie zapewnić obraz niosący odpowiednie informacje przy zachowaniu wymaganej jakości obrazu, ale wpływają znacząco na ostateczną cenę urządzeń. Powoduje to, że nie można w pełni wykorzystać możliwości oferowanego przez firmę oprogramowania. Aby dostosować ofertę do możliwości zakupowych gabinetów specjalistycznych, DiagNova Technologies pracuje nad własną wersją zestawu obrazującego z szybką kamerą, która pozwala na otrzymanie informacji diagnostycznych niedostępnych przy użyciu klasycznych kamer. Dzięki nowemu wyposażeniu Laboratorium i Prototypowni Inżynierii Materiałowej i Biomedycznej na terenie WPT, firma będzie mogła łatwiej prowadzić prace rozwojowe nad nowymi urządzeniami obrazującymi do bardzo precyzyjnego badania wszelkich patologii pracy fałdów głosowych. Celem, jaki realizuje DiagNova, jest stworzenie unikatowego w skali światowej, kompleksowego rozwiązania diagnostycznego, obejmującego specjalistyczny sprzęt i dopasowane do niego oprogramowanie.

W perspektywie dalszego rozwoju, w Laboratorium i Prototypowni Inżynierii Materiałowej i Biomedycznej prowadzona będzie kompleksowa analiza projektowanych rozwiązań materiałowych obejmująca badanie właściwości fizykochemicznych i biologicznych. Planuje się również opracowywanie technologii produkcji oraz testowanie parametrów i właściwości materiałów stosowanych w medycynie. □

Rozwój nabiera przyśpieszenia!

Dzięki działalności Dolnośląskiej Agencji Rozwoju Regionalnego do przedsiębiorców każdego roku trafia wsparcie o wartości kilku milionów złotych. Oprócz grantów, dotacji i inwestycji kapitałowych, mocną stroną instytucji jest także współpraca międzynarodowa, działalność doradcza i szkoleniowa, opracowania studialne jak np. studia wykonalności projektów inwestycyjnych, plany biznesowe czy też plany ograniczania kosztów w przedsiębiorstwach. Ogromną rolę w pomocy dla biznesu odgrywa też innowacyjność na europejską skalę. O szansach na dynamiczny rozwój regionu wałbrzyskiego rozmawiamy ze **Sławomirem Hunkiem**, prezesem DARR S.A.

Dolnośląski Park Technologiczny zbudowany i zarządzany przez DARR S.A. działa od 2009r. Jakie miejsce zajmuje on teraz na gospodarczej mapie Wałbrzycha i okolic?

Na początek warto zauważyć, że w okresie kilku minionych lat Wałbrzych wyraźnie się zmienił, a właściwie zmienił się cały region wałbrzyski. Region bardziej zdecydowanie, niż było to wcześniej, dąży teraz do nowoczesności, stara się szybko nadrobić niedostatki w infrastrukturze technicznej, chce także odrobić pewne zapóźnienia cywilizacyjne, na przykład inwestując w rozbudowę instytucji kultury, ale przede wszystkim chce mieć swoje miejsce i aktywnie uczestniczyć w podstawowym nurcie europejskiej współpracy gospodarczej. Rolę Dolnośląskiego Parku Technologicznego T-Park trzeba widzieć w takim właśnie kontekście. Chcemy, aby gospodarce znaczenie tej części Dolnego Śląska odpowiadało rosnącym aspiracjom naszej regionalnej społeczności. Koncentrujemy się na rozwijaniu przedsiębiorczości opartej na wiedzy wpisując się w ten sposób w realizację koncepcji przyśpieszonego rozwoju, która w latach 2014-2020 ma szansę zostać wdrożona poprzez program Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych zaprojektowany dla Aglomeracji Wałbrzyskiej.

Czy Aglomeracja Wałbrzyska to dobry przykład tendencji do jednoczenia się we wspólnych celach samorządów w kraju?

Tak i jest to efekt nowej krajowej polityki miejskiej i rządowych planów wspierania właśnie w ten sposób zorganizowanej współpracy samorządów w ramach perspektywy budżetowej 2014-2020. Rzecz jednak w tym, że Aglomeracja Wałbrzyska jest już faktem, jej organizacja jest daleko bardziej zaawansowana niż wszystkich innych inicjatyw tego rodzaju w Polsce. Poza tym, nawet jeżeli sam pomysł utworzenia Aglomeracji nie jest specjalnie nowatorski, to już oparcie planów rozwojowych

o ścisłą współpracę 23 jednostek samorządu terytorialnego i przyjęte w tej sprawie rozwiązania organizacyjne już takimi są. Opracowana wiosną 2013 roku Strategia Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej została środowiskowo zaakceptowana, jest integralną częścią Strategii Rozwoju Dolnego Śląska i dotyczy wszystkich najważniejszych sfer życia regionu, także sfery gospodarczej.

Jakie zatem miejsce w tej koncepcji ma T-Park?

Staramy się tak prowadzić działalność T-Parku, aby przyczynić się do pobudzenia wzrostu gospodarczego w naszym regionie poprzez tworzenie i rozwijanie nowych, innowacyjnych biznesów. Uważamy, że siła gospodarcza każdego regionu, także jego wizerunek w największym stopniu zależy od wartości biznesowej przedsiębiorstw działających na jego terenie. Jednocześnie chcemy wykorzystać fakt, że nauka, wiedza mogą dać silny impuls do wzrostu, o który nam chodzi.

Ale naukowe rozwiązanie problemu, niestety, nie zawsze przekłada się na sukces rynkowy.

Wiele czynników determinuje wzrost gospodarczy, ale nauka może być najważniejszym z nich, jeśli tylko otworzy się na potrzeby przedsiębiorców. A nauka coraz częściej i wyraźniej odpowiada na wyzwania płynące z gospodarki. W szczególności biznesy oparte na wykorzystaniu innowacyjnych pomysłów mogą być ważnym czynnikiem wzrostu gospodarczego. Dlatego staramy się wspomagać powstawanie takich biznesów, na przykład poprzez współtworzenie innowacyjnych spółek i bezpośrednie zaangażowanie kapitałowe w tych spółkach, na zasadach charakterystycznych dla funduszy venture capital.

Te działania realizowane są od pewnego czasu, czy można już mówić o ich rezultatach?

Jak dotąd utworzyliśmy sześć innowacyjnych spółek i zainwestowaliśmy w nie kwotę ponad

czterech milionów złotych. Pięć z tych spółek to typowe start-up'y koncentrujące się na technologiach internetowych, a jedna ma charakter technologiczny, jej działalność oparta jest na wykorzystaniu własnych patentów dotyczących krzemionkowych materiałów termoizolacyjnych i konstrukcyjnych. W tym przypadku naszym partnerem i współnikiem w nowej spółce jest Instytut Niskich Temperatur i Badań Strukturalnych PAN z Wrocławia. Szukamy możliwości finansowych, aby w przyszłym roku przeprowadzić przynajmniej dwa kolejne wejścia kapitałowe.

Ale czy, poza nowymi formami państwa aktywności, przedsiębiorcy nadal mogą też liczyć na tradycyjne formy wsparcia?

Oczywiście. Nadal doradzamy, prowadzimy szkolenia, organizujemy kontakty biznesowe, promujemy dolnośląskie firmy za granicą, pomagamy znaleźć finansowanie dla przedsięwzięć gospodarczych, przygotowujemy analizy ekonomiczne, studia wykonalności, plany biznesowe. Ostatnio wiele wysiłku wkładamy w organizację współpracy młodych naukowców, mających otwarte przewody doktorskie z przedsiębiorcami poszukującymi innowacyjnych rozwiązań, dających szansę na uzyskanie przewagi konkurencyjnej w ich branży. Projekt nazywa się „Laboratorium biznesu” i ma bardzo ciekawe perspektywy. Na przykład jeden z jego uczestników rozpoczął współpracę z firmą KGHM Metale i prowadzi tam badania nad technologiami wykorzystania renu w przemyśle. Inny młody naukowiec pracuje nad internetowymi testami mowy, jeszcze inny przygotowuje dość rewolucyjne rozwiązania, które być może zmienią konstrukcję niektórych elektronicznych urządzeń pomiarowych. Ostatnio włączyliśmy do tego projektu komponent międzynarodowy nawiązując współpracę z Hanzeatyckim Instytutem Przedsiębiorczości działającym przy Uniwersytecie w Rostocku.

Jak widać, przykładów nie brakuje.

Co więcej, możemy je mnożyć. Bardzo interesująco rozwija się projekt realizowany przez nas w ramach Europejskich Wspólnot Wiedzy i Innowacji. T-Park uczestniczy w jednej z tych Wspólnot, tej zajmującej się problemami zmian klimatu i innowacjami ograniczającymi niekorzystny wpływ działalności przemysłowej na klimat (KIC-Klimate). Chodzi o to, aby efektywnie wspierać te pomysły, których realizacja może zmniejszyć zanieczyszczenia środowiskowe a jeszcze lepiej, jeśli pozytywnie wpłynie na klimat. Jesienią ubiegłego roku przeanalizowaliśmy kilkanaście propozycji zgłoszonych do projektu a w październiku wybraliśmy trzy najciekawsze z nich. Dwa dotyczą wykorzystania energii odnawialnej a trzeci problemów agrotechniki. Każdy z autorów tych pomysłów otrzymał grant w kwocie 20 tys. Euro na przeprowadzenie prac badawczych i wdrożeń. W 2014 roku nie tylko kontynuujemy ten projekt ale także rozszerzamy go o nowe komponenty.

W jaki sposób możliwość uzyskania dotacji lub grantów determinuje kreatywność innowatorów i ilość innowacji wdrażanych do gospodarki?

Wsparcie może nie jest najważniejsze, ale z pewnością jest istotne. To zresztą zupełnie naturalne, że jak pojawia się pomysł to natychmiast pojawia się też pytanie o możliwość jego realizacji. Przedsiębiorcy oczekują wsparcia, my zaś próbujemy takie wsparcie zapewnić. Warto powiedzieć, że DARR S.A. zarządzając T-Parkiem, rocznie udziela przedsiębiorcom wsparcia o wartości kilku milionów złotych. Oczywiście w ramach dopuszczalnej pomocy publicznej de minimis. Jednocześnie bardzo zachęcamy przedsiębiorców do poszukiwania alternatywnych źródeł finansowania dla ich zamierzeń gospodarczych, zwłaszcza opartych na innowacjach.

Jak zachęcić do takich działań?

Jednym ze sposobów jest pomoc w odpowiednim zaprezentowaniu rodzących się pomysłów na biznes potencjalnym inwestorom, czyli tym, którzy mogą zainwestować swoje pieniądze w nowe, innowacyjne przedsięwzięcia. A że przedsięwzięcia takie mają spory potencjał rozwojowy, co do tego nie mamy wątpliwości.

Skąd ta pewność?

Fakty mówią same za siebie. Podam przykład jednego ze zrealizowanych przez DARR S.A. projektów, w ramach którego kilkadziesiąt młodych, innowacyjnych spółek start-up'owych przygotowywało się do pozyskania kapitału na rozwój na wolnym rynku. Środki mogły pochodzić od Aniołów Biznesu, od funduszy venture capital bądź od inwestorów obecnych na alternatywnym rynku giełdowym NewConnect. Pozyskanie kapitału nigdy nie jest łatwe a w przypadku spółek zamierzających rozwijać działalność w oparciu o innowacyjne pomysły jest szczególnie trudne, bowiem w ich przypadku inwestorzy szacują swoje ryzyko znacznie wyżej niż w przypadku sprawdzonych koncepcji biznesowych. Kiedy podsumowaliśmy projekt okazało się, że spośród 93 młodych firm, które wzięły w nim udział finansowanie pozyskało aż 25. Jedenaście młodych firm uzyskało środki z funduszy venture capital, czternaście zadebiutowało na rynku NewConnect, a cztery pozyskały inwestora indywidualnego. Trzeba przy tym zaznaczyć, że cztery spośród spółek pozyskały finansowanie z dwu różnych źródeł. Projekt trwał trzy lata, w tym czasie kapitalizacja owych czternastu spółek, które weszły na NewConnect przekroczyła kwotę 350 mln zł. To chyba niezły wynik, biorąc pod uwagę, że mieliśmy do czynienia ze start-up'ami.

Czy w Wałbrzychu zainteresowanie tworzeniem innowacyjnych firm także rośnie?

Niestety nie tak intensywnie jak byśmy chcieli i to jest jeden z naszych problemów. W Wałbrzychu mamy do czynienia z ograniczonym zainteresowaniem dla rozwijania działalności gospodarczej w oparciu o pomysły innowacyjne. Nawet wśród absolwentów wyższych uczelni i wśród młodych przedsiębiorców oraz mimo istniejących zachęt w postaci wsparcia finansowego czy specjalistycznego doradztwa. Analizując to zjawisko i doszliśmy do przekonania, że główna przyczyna leży w tym, że Wałbrzych nigdy w okresie powojennym nie miał szansy na wytworzenie kultury badawczej, tego szczególnego klimatu, który towarzyszy pracy naukowców prowadzących badania i uczących

się od nich studentów. Kreowanie innowacji zaczyna się od fermentu intelektualnego, musi zaistnieć pewna masa krytyczna interakcji pomiędzy nauką a otoczeniem gospodarczym, żeby wiedza mogła zmieniać się w innowacyjne pomysły nadające się do zastosowania w gospodarce. Tymczasem w Wałbrzychu działalność naukowo badawczą w zakresie nauk technicznych i ekonomicznych zasadniczo nikt nie prowadzi. Nawet obchodzący swoje 45 lecie wałbrzyski ośrodek Politechniki Wrocławskiej zawsze prowadził wyłącznie działalność dydaktyczną a nigdy badawczą. Ale to wkrótce się zmieni.

Czy ma Pan na myśli utworzenie samodzielnego wydziału Politechniki Wrocławskiej w Wałbrzychu?

Tak. Doszliśmy do wniosku, że warto podjąć próbę przekonania władz Politechniki Wrocławskiej do zasadniczej zmiany w organizacji działalności tej uczelni w Wałbrzychu. Chodziło przede wszystkim o to, aby w miejsce istniejącego ośrodka dydaktycznego utworzyć pełnoprawny, samodzielny wydział Politechniki, który prowadziłby studia inżynierskie i magisterskie w pełnym zakresie, który w przyszłości zatrudniałby samodzielnych pracowników nauki prowadzących, oprócz dydaktyki, także regularną działalność naukowo badawczą. Dla opracowania memorandum w tej sprawie utworzyliśmy zespół roboczy, w skład którego weszło kilku członków Rady Gospodarczej i Rady Naukowej Aglomeracji Wałbrzyskiej. W efekcie nie tylko postulujemy i uzasadniamy potrzebę utworzenia tego wydziału, ale także proponujemy pakiet dyscyplin naukowych, które powinny być jego domeną i podajemy charakterystykę przyszłych absolwentów, opracowaną z punktu widzenia potrzeb naszego regionu. Memorandum trafiło do rektora Politechniki prof. Tadeusza Więckowskiego, który zyczliwie odniósł się do naszej koncepcji. W październiku ubiegłego roku dowiedzieliśmy się, że senat uczelni podjął stosowną uchwałę, zgodnie z naszymi postulatami. Wygląda zatem na to, że rok akademicki 2015/2016 ośrodek Politechniki w Wałbrzychu rozpocznie już jako Samodzielny Zamiejscowy Wydział a nie jako ośrodek dydaktyczny, jak było dotychczas.

Rodzi się więc realna szansa na przyspieszony rozwój regionu. Dziękuję za rozmowę.

Wywiad ukazał się w dniu 23 grudnia 2013 r. w Tygodniku Wałbrzyskim. Brzmienie tytułu i pytań autorstwa red. Iwony Petryli z TW

DARR S.A.

Dolnośląski Park Technologiczny

Oferta Dolnośląskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. obejmuje:**→ Opracowania i usługi doradcze:**

- Studia wykonalności projektów inwestycyjnych - dla przedsiębiorstw i jednostek samorządowych;
- Plany biznesowe dla potrzeb zarządzania przedsiębiorstwem lub w związku z zamierzonymi inwestycjami;
- Plany restrukturyzacji przedsiębiorstw, analizy stanu i wyceny wartości przedsiębiorstwa;
- Analizy przygotowawcze dotyczące podjęcia projektu w formule PPP (Partnerstwa Publiczno Prywatnego);
- Projekty – aplikacje w obszarze inwestycji środowiskowych, w tym w energetyce, w oparciu o odnawialne źródła energii;
- Inne zagadnienia analityczne dotyczące podejmowania inwestycji rozwojowych w ramach innowacyjnych przedsięwzięć gospodarczych.

→ Pomoc w nawiązaniu kontaktów gospodarczych z przedsiębiorcami krajów Unii Europejskiej:

- Usługi informacyjne, doradcze i szkoleniowe dotyczące prawa wspólnotowego, standaryzacji oraz zasad prowadzenia działalności gospodarczej w państwach członkowskich Unii Europejskiej;
- Pomoc w poszukiwaniu zagranicznych partnerów do współpracy gospodarczej, handlowej i technologicznej;
- Pomoc w zakresie udziału w zamówieniach publicznych w krajach UE;
- Wsparcie w nawiązywaniu międzynarodowej współpracy przedsiębiorców, przygotowanie udziału przedsiębiorców w projektach rozwojowych i badawczych;
- Wyszukiwanie potrzebnych technologii, wsparcie doradcze przy zawieraniu umów transferu technologii;
- Organizację wizyt studyjnych, misji gospodarczych i spotkań kooperacyjnych dla przedsiębiorców i naukowców;

→ Pomoc w pozyskiwaniu środków na rozwijanie działalności gospodarczej:

- Udzielanie aktualnych informacji na temat dostępności i przeznaczenia środków Unii Europejskiej;
- Tworzenie wniosków o dofinansowanie projektów, pomoc przy ich realizacji i rozliczaniu według wymogów Komisji Europejskiej;
- Organizacja finansowania zewnętrznego ze środków europejskich bądź z funduszy instytucji finansowych – funduszy pożyczkowych, funduszy Venture Capital/Private Equity/Seed, sieci Aniołów Biznesu oraz banków;
- przygotowanie spółek typu start-up/spin-off do pozyskania środków z rynku kapitałowego;

→ Wsparcie w zakresie wdrażania przedsięwzięć rozwojowych:

- Zarządzanie projektami na zlecenie firm i instytucji;
- Organizacja przedsięwzięć szkoleniowo-doradczych, wsparcie w zakresie przygotowania indywidualnego projektu dla firmy/instytucji, pozyskanie finansowania zewnętrznego, wdrażanie i obsługa projektów obejmująca koordynację projektu, realizacja całości działań projektowych oraz końcowe rozliczenie finansowe.
- Szkolenia i warsztaty w zakresie tworzenia i zarządzania własną firmą oraz wdrażania innowacji i nowych technologii.
- Wsparcie w przeprowadzeniu rekrutacji pracowników na wskazane stanowiska pracy (sporządzenie profilu kandydata, wyszukanie potencjalnych kandydatów, dokonanie oceny kompetencji zawodowych, sporządzanie raportów o kandydatach, organizacja spotkań z wybranymi kandydatami, wsparcie w formie treningu pracy na wskazanym stanowisku).
- Kompleksowa obsługa firmy w zakresie zatrudniania osób z niepełnosprawnościami, w tym obniżania kosztów zatrudnienia związanych z obowiązkowymi wpłatami na PFRON.

**Dolnośląska Agencja
Rozwoju Regionalnego S.A.**

ul. Szczawieńska 2, 58-310 Szczawno Zdrój
tel. (+48) (74) 648 04 00, fax (+48) (74) 648 04 17
e-mail: darr@darr.pl, www.darr.pl

DO WYNAJĘCIA

HALE PRODUKCYJNE

BOLESŁAWIEC • KŁODZKO-JASZKOWA DOLNA • NOWA RUDA-SŁUPIEC • WAŁBRZYCH

KONTAKT: tel. 74 664 91 64, e-mail: doi@invest-park.com.pl

- Hale o powierzchni 2 500 m² podzielone na cztery części (z możliwością wynajmu od 613 do 2465 m²)
- Powierzchnie biurowe 200 m² (4 × 50 m²)
- Media, parkingi, place manewrowe, doki przeladunkowe, ogrzewanie, wentylacja, doświetlenie dachowe, klimatyzacja w biurach

Hale znajdują się na terenie objętym Wałbrzyską Specjalną Strefą Ekonomiczną, co daje możliwość skorzystania z pomocy publicznej w formie zwolnienia z podatku dochodowego

Innowacyjna przedsiębiorczość w Kamiennogórskiej SSE

Z Iwoną Krawczyk, prezes zarządu Kamiennogórskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Małej Przedsiębiorczości o rozwoju strefy, inwestycjach, zrealizowanych i planowanych przedsięwzięciach inwestycyjnych rozmawia Marcin Prynda.

W kwietniu tego roku Rada Ministrów zwiększyła obszar Kamiennogórskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej o nowe tereny inwestycyjne. Jak wygląda rozwój przedsiębiorstw na nowych terenach?

Zmiana granic naszej strefy zwiększa i dywersyfikuje grupę potencjalnych inwestorów. Nowe grunty przyczynią się do rozwoju inwestycji, a szczególnie inwestycji innowacyjnych, podnoszących konkurencyjność polskiej gospodarki oraz tworzących nowe miejsca pracy. Jeden z projektów jest już realizowany, nad pozostałymi pracujemy. W Lubaniu spółka IMKA utworzy co najmniej 150 nowych miejsc pracy, zainwestuje 90 mln zł. Jest to jeden z wiodących w Europie producentów chusteczek nawilżanych na bazie włókien nasączanych stosowanych w pielęgnacji, higienie, dezynfekcji, a także w kosmetyce i w gospodarstwie domowym. Inwestycja zakłada budowę nowego zakładu, w którym spółka będzie prowadziła dotychczasową działalność, zwiększając jednocześnie jakość wytwarzanych produktów i wielkość produkcji poprzez zastosowanie innowacyjnych technologii. Inwestor zamierza uruchomić produkcję wyrobów do tej pory wytwarzanych w Polsce, m.in. środków do dezynfekcji, kremów.

Co cechuje, atrakcyjnego z punktu widzenia inwestora, grunty znajdujące się w kamiennogórskiej strefie?

Wszystkie włączone do kamiennogórskiej strefy grunty mają bardzo atrakcyjne lokalizacje. Są skomunikowane z drogami wojewódzkimi i krajowymi. W przypadku konieczności dodatkowych inwestycji infrastrukturalnych na tych działkach, gminy deklarują swój udział w kosztach realizacji niezbędnego uzbrojenia. Przypomnę, w granice kamiennogórskiej strefy zostały włączone grunty o powierzchni 83,6806 ha w podstrefach: Jawor (52,7018 ha), Lubań (8,9761 ha), Mirsk (5,7927 ha) i Bolków (16,2100 ha). Aktualnie mamy 15 podstref o powierzchni 413,3960 ha.

Jakie korzyści dla przedsiębiorców daje możliwość inwestowania na terenie KS-SEMP?

Atrakcyjne tereny inwestycyjne, pomoc publiczna, profesjonalne wsparcie na każ-

dym etapie realizacji inwestycji – to nasze podstawowe atuty. Dzięki podjętym działaniom zmierzającym do utworzenia klastra edukacyjnego już wkrótce będziemy mieć narzędzie, za pomocą którego zrealizujemy kształcenie zawodowe dla potrzeb przedsiębiorców, działających zarówno w strefie, jak i poza nią. Podstawą do korzystania z naszej pomocy jest zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Kamiennogórskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Małej Przedsiębiorczości udzielane przez zarząd strefy.

Jakie zadania zostały dotychczas zrealizowane przez zarząd Specjalnej Strefy Ekonomicznej Małej Przedsiębiorczości?

Do tej pory wydaliśmy 114 zezwoleń umożliwiających prowadzenie działalności gospodarczej. Nakłady inwestycyjne są na poziomie 2 mld zł, stworzono ponad 6200 miejsc pracy. W momencie powstawania jedynej strefy małej przedsiębiorczości, deklarowano

inwestycje na łączną wartość 859,3 mln zł, kalkulowano zatrudnienie na poziomie 2211 osób. W tym roku, pomimo trendu na re-inwestycje, nawiązaliśmy relacje z inwestorami, dla których zrealizowaliśmy cztery nowe projekty inwestycyjne. Ważne jest również to, że w ramach tych projektów po części powracamy do tradycji włókienniczych w powiecie kamiennogórskim.

Jakie działania będą podejmowane w 2015 roku?

Pracujemy nad dwoma projektami z globalnymi graczami. Jednocześnie podjęliśmy działania zmierzające do utworzenia wspomnianego już klastra edukacyjnego. Przyczyni się on również do stworzenia i zagwarantowania atrakcyjnych i stabilnych miejsc pracy dla uczniów, którzy skorzystają z przygotowanej dla nich oferty. Będzie to też szansa na zdobycie dodatkowych, czasami bardzo wąskich specjalizacji. □

AGENCJA
MIENIA WOJSKOWEGO

NIERUCHOMOŚCI NA SPRZEDAŻ

WROCŁAW, KĘPA MIESZCZAŃSKA
(DZ. 3/20 - 3/25, 3/27- 3/29, 3/30, 3/31, 3/41)

Powierzchnia: **od 0,5049 ha do 1,3391 ha**
Przeznaczenie: **mieszaniowo-usługowe**
Cena: **od 6 mln 600 tys. zł do 13 mln 400 tys. zł**
Przetarg: **1 i 5 września 2014 r.**

WROCŁAW, WISZNIA MAŁA
(DZ. 1/5)

Powierzchnia gruntu: **11,8590 ha**
Przeznaczenie: **magazynowe, usługowo-handlowe, produkcyjne**
Cena: **2 500 000 zł**
Przetarg: **6 października 2014 r.**

ŁAMBINOWICE (DZ. 620)

Powierzchnia: **77,9300 ha**
Przeznaczenie: **mieszaniowe, usługowo-handlowe, produkcyjne**
Cena: **1 450 000 zł**
Przetarg: **29 sierpnia 2014 r.**

WAŁBRZYCH, UL. KUNICKIEGO
(DZ. 283)

Powierzchnia gruntu: **0,1042 ha, użytkowa: 513,35 m²**
Przeznaczenie: **usługowo-handlowe, biurowe, mieszkaniowe**
Cena: **650 000 zł**
Przetarg: **październik 2014 r.**

WROCŁAW, UL. GRANICZNA (DZ. 1/147)

Powierzchnia gruntu: **0,9396 ha**
Przeznaczenie: **usługowo-handlowe, magazynowe**
Cena: **1 130 000 zł**
Przetarg: **18 sierpnia 2014 r.**

LEGNICA AL. RZECZYPOSPOLITEJ
(DZ. 1511/11)

Powierzchnia gruntu: **0,3468 ha, użytkowa: 3766 m²**
Przeznaczenie: **usługowo-handlowe, mieszkaniowe**
Cena: **1 950 000 zł**
Przetarg: **22 sierpnia 2014 r.**

W jakie nieruchomości warto inwestować?

Rynek nieruchomości dla wielu jest zagadką i pułapką. Kredyt, mieszkanie a może dom pod wynajem? Wątpliwości rozwieje **Jarosław Firlit**, wykładowca Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu.

„Nie”ograniczone źródło dochodu! Nieruchomości? „Pewne” inwestycje w okresie „de”stabilizacji rynku finansowego. Hasła te w okresie kryzysu finansowego są bardzo popularne i nawiązują do wyrażonego w ubiegłych dziesięcioleciach stwierdzenia przedsiębiorców, że „o ile nie będzie wojny, to nieruchomości są najpewniejsze.”

Obecny rozwój gospodarczy oferuje znacznie więcej możliwości zainwestowania. Doradcy finansowi proponują swoim klientom dywersyfikację posiadanych środków wskazując, że w ujęciu długofalowym nieruchomości stanowią najpewniejsze źródło dochodu. Informują jednocześnie, że inwestowanie na giełdzie lub zakup jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych obciążone jest znacznym ryzykiem poniesienia strat, ale też daje możliwości zwiększonych zysków w znacznie krótszym okresie. Inwestor posiadający wolne środki finansowe stoi czasami przed problemem wyboru przedmiotu inwestycji i powinien rozważyć wszelkie uwarunkowania zarówno przewidywanej zyskowności jak i ryzyka inwestycyjnego.

Wybierając inwestowanie w nieruchomości powinien uwzględnić fakt, że jest to proces wieloletni i skomplikowany.

W jakie nieruchomości warto inwestować?

Dom, mieszkanie, apartament hotelowy, grunt a może powierzchnie komercyjne? Nie ma jednoznacznej odpowiedzi, albowiem zakup jest uwarunkowany szeregiem czynników takich jak możliwości finansowe inwestora, zapotrzebowanie rynku, formy prawne działalności, przedmioty inwestycji, uwarunkowania prawne i podatkowe.

Dane publikowane przez Narodowy Bank Polski sugerują spadek cen na rynku nieruchomości mieszkaniowych. W przypadku Wrocławia na rynku pierwotnym średnia cena ofertowa metra kwadratowego w 2007 r. wynosiła 6.136,00 zł. W roku 2013 wartość spadła do kwoty 5.982,00 zł, a w pierwszym kwartale 2014 r. wynosiła 6.016,00 zł. Natomiast średnie ceny transakcyjne były niższe.

Inwestorzy kupują mieszkania z przeznaczeniem na wynajem, a największą popularnością cieszą się nieruchomości do 50 metrów kwadratowych. Jest to najprostszy sposób zainwestowania posiadanych środków. Nieruchomości komercyjne obciążone są znacznie większym ryzykiem inwestycyjnym, gdyż trudniej dopasować lokal biurowy, handlowy czy też usługowy dla przyszłego najemcy.

Przed zakupem nieruchomości należy z góry określić segment klienta, któremu będziemy wynajmowali zakupione mieszkanie. Dużą popularnością cieszą się mieszkania zlokalizowane w pobliżu wyższych uczelni. Taka lokalizacja nie jest jedyną przesłanką. Przy zakupie należy zwrócić uwagę na układ komunikacyjny, tereny zielone, cichą i spokojną okolicę, a także odległość od przedszkoli i szkół.

Dla przykładu inwestor posiadający kwotę 500.000 zł może zakupić jedno mieszkanie o powierzchni około 90 metrów kwadrato-

wych lub dwa mniejsze lokale o powierzchni około 45 metrów kwadratowych. Za wynajem mieszkania o powierzchni 90 metrów kwadratowych można uzyskać miesięcznie kwotę w wysokości ok. 35.000 zł. Natomiast wynajęcie mieszkania o połowę mniejszego zarobimy 1.750 zł. Można więc wnioskować, że kwota za wynajęcie dwóch mniejszych mieszkań jest taka sama jak ta uzyskana z większej nieruchomości. Nic bardziej mylnego!

Przy takiej analizie należy wziąć pod uwagę dywersyfikację ryzyka inwestycyjnego, segment klienta docelowego, a także sytuację na rynku nieruchomości przeznaczonych pod wynajem. Łatwiej będzie nam wynająć dwa mniejsze mieszkania niż jedno droższe.

Osoba fizyczna, która nie prowadzi działalności gospodarczej, z takiego wynajmu uzyska rocznie przychód 42.000 zł brutto, co przy założonej inwestycji spowoduje powstanie rocznej stopy zwrotu na poziomie 8,4 proc. brutto. Kwota rocznego przychodu netto i rocznej stopy zwrotu netto będzie mniejsza i różna w zależności od formy organizacyjnej prowadzonej działalności inwestycyjnej. Porównanie rocznej stopy zwrotu z inwestycji w zakup nieruchomości mieszkaniowej na wynajem z lokatą bankową zdecydowanie korzystniej wypada na rzecz wynajmu.

Przeanalizujmy następujący przypadek: osoba fizyczna wynajmuje mieszkania, nie prowadzi działalności gospodarczej i posiada ubezpieczenie społeczne oraz zdrowotne z innego tytułu.

Wynajem mieszkań: Uzyskany przychód brutto w kwocie 42.000 zł należy pomniejszyć o wartość zryczałtowanego podatku dochodowego w wysokości 8,5 proc. (Dz.U. 1998.144.930). Daje to kwotę 3.570 zł. Odejmiemy jeszcze wpłaty na fundusz remontowy, koszt zarządu wspólnotą oraz przewidywane koszty eksploatacyjne w kwocie około 2.000 zł.

Dochód netto w tej sytuacji wyniesie 42.000 zł - (3.570,00 zł + 2.000,00 zł), co razem daje 36.430 zł.

Stopa zwrotu 7,25 proc. i zwrot zainwestowanego kapitału zwraca się po niecałych 14 latach. Dodatkowo inwestor powinien uwzględnić uwarunkowania podatkowe przy zryczałtowanym podatku, które uniemożliwiają odliczenie kosztów wynajmu.

Lokata bankowa: Gdyby inwestor tę samą kwotę przeznaczył na roczną lokatę bankową oprocentowaną na średnim poziomie 3,5 proc. w skali roku, to roczne odsetki dają kwotę 17.500 zł. Kwota kapitału zwróci się po niecałych 25 latach.

Inwestowanie z kredytu: Gdyby posiłkować się bankowym kredytem hipotecznym, który jest dodatkowo oprocentowany (na który składa się wskaźnik WIMOR 3M wynoszący na dzień 30.07.2014 r. wysokość 2,67 proc.) i powiększony o marżę banku w średniej wysokości 1,71 proc., co daje roczne oprocentowanie kredytu na poziomie 4,38 proc. Przy 30-letnim okresie kredytowania rata miesięczna będzie oscylować wokół kwoty 2.498,00 zł (w zaokrągleniu do pełnych złotych). Całkowita suma odsetek od kredytu wyniesie 399.245 zł.

Jarosław Firlit - wykładowca Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu, licencjonowany pośrednik w obrocie nieruchomościami, Prokurent w firmie Casius Inkasso & Business Service Sp. z o.o., konsultant w spółce Masters of Air Power Sp. z o.o. w zakresie gospodarki nieruchomościami przy projektach pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych, współpracownik Kancelarii Prawa Gospodarczego PRO-LEX.

Natomiast roczne obciążenia z tytułu spłaty rat kredytu będą wynosić 29.976 zł.

Dochód netto będzie wynosił 42.000 zł - (3.570,00 zł + 2.000,00 zł + 29.976,00 zł), czyli 6.454 zł. Stopa zwrotu wyniesie 1,29 proc. rocznie. W tej sytuacji inwestor też powinien uwzględnić uwarunkowania podatkowe przy zryczałtowanym podatku, które uniemożliwiają odliczenie kosztów wynajmu.

A może dom?

Popularność inwestycyjną na rynku nieruchomości zyskują domy z przeznaczeniem dalszej odsprzedaży, które najczęściej są zlokalizowane na obrzeżach miasta z łatwym ciągiem komunikacyjnym. Łatwiej wynająć mieszkanie niż dom. Inwestycja w dom musi uwzględnić target nabywców, którzy mają zindywidualizowane predyspozycje dotyczące zakupu nieruchomości. Inwestor powinien skoncentrować się na dostosowaniu, wykończeniu nieruchomości w sześć miesięcy na indywidualne zamówienie klienta.

Najtrudniejszym elementem inwestowania na rynku nieruchomości, a jednocześnie przynoszącym największą stopę zwrotu zainwestowanych środków, stanowi zakup gruntów z przeznaczeniem pod dalsze inwestycje dla deweloperów. Ze względu na indywidualny charakter inwestycyjny nie jest możliwe określenie ogólnego sposobu inwestowania w tego typu nieruchomości.

Zainwestować możemy także w hotele, a dokładniej w pokoje hotelowe. Może to brzmieć absurdalnie, ale taka inwestycja w nieruchomości jest możliwa i coraz częściej spotykana w Polsce. Taki sposób inwestowania, potocznie zwany „condo biznes” a fachowo „condo hotel”, wywodzi się ze skrócenia łacińskiego określenia „condominium”, czyli współpanowanie.

Roczny zysk z inwestycji w „condo hotel” oscyluje wokół wysokości od 7 proc. do 12 proc. Rentowność zależy od pokoju czy apartamentu i jego standardu wykończenia.

Reasumując, należy stwierdzić, że każdy z inwestujących w nieruchomości przed podjęciem decyzji powinien skorzystać z konsultacji prawnej, podatkowej, finansowej oraz zrobić rozrezerwanie rynku. □

ANR posiada grunty w granicach specjalnych stref ekonomicznych

rozmowa ze **Sławomirem Sprawką**, Zastępcą Dyrektora ANR OT we Wrocławiu

Jakimi gruntami dysponuje wrocławski Oddział Terenowy Agencji Nieruchomości Rolnych?

W Zasobie posiadamy jeszcze grunty o powierzchni 213 tys. ha, tj. ok. 10% powierzchni Dolnego Śląska. Poza gruntami rolnymi dysponujemy coraz większym zasobem nieruchomości o charakterze inwestycyjnym, w tym również obiektami zabytowymi: pałacami i założeniami dworsko-folwarcznymi.

Prawie **50 tys. ha** naszych gruntów, tj. około 23% całego Zasobu jest przeznaczony w dokumentach planistycznych na cele inne niż rolne. W swojej ofercie posiadamy nieruchomości zabudowane i niezabudowane, o bardzo różnorodnym przeznaczeniu - od aktywności gospodarczej, usług i działek pod zabudowę jedno- i wielorodzinną po grunty pod pola golfowe czy lotniska. Łączna powierzchnia przygotowywanych do sprzedaży gruntów o charakterze inwestycyjnym w bieżącym roku to już około **3 500 ha**.

Kto kupuje grunty od Agencji Nieruchomości Rolnych?

Grunty rolne sprzedajemy przede wszystkim rolnikom indywidualnym na powiększenie gospodarstw rodzinnych. Jeśli jednak nie ma zainteresowania wśród rolników wówczas takie nieruchomości możemy wystawić do przetargu nieograniczonego.

Z kolei tereny inwestycyjne cieszą się coraz większym zainteresowaniem wśród kontrahentów. Wynika to zarówno z odczuwalnego ożywienia gospodarczego, ale też niewątpliwych atutów naszych gruntów. Przede wszystkim w jednym miejscu inwestor może znaleźć bardzo szeroką gamę nieruchomości o uregulowanym statusie prawnym, zlokalizowanych na terenie całego regionu. Dysponując tak dużym zasobem możemy wyszukać nieruchomości, która będzie w największym stopniu zaspokajała potrzeby inwestora i przygotować ją do sprzedaży w drodze przetargu. W ogłoszeniach przetargowych przedstawiamy wszystkie informacje na temat nieruchomości i ewentualnych ograniczeń na niej występujących. Ze względu na bliskie sąsiedztwo Czech i Niemiec, rozwiniętą infrastrukturę drogową oraz dobrze wykształconą kadrę pracowniczą regionu, grunty na Dolnym Śląsku cieszą się również dużym zainteresowaniem inwestorów z zagranicy. Obok inwestorów z państw sąsiadujących z regionem, na Dolnym Śląsku zainwestowały już firmy z kapitałem kanadyjskim, japońskim czy indyjskim.

Wrocław jest jednym z czołowych miast w kraju, gdzie dominuje lokalizacja inwestycji biurowych. Wśród branż, które zainwestowały w regionie znajdują się także przemysł motoryzacyjny, maszynowy, chemiczny i elektroniczny. Koncerny obok zakupu nieruchomości zabudowanych często decydują się na budowę swoich fabryk od podstaw, dlatego też poszukują gruntów bez obciążeń, w pełni uzbrojonych i przygotowanych pod inwestycję. Takimi właśnie nieruchomościami dysponujemy, z kolei gdy zakupione grunty znajdują się dodatkowo w obrębie specjalnej strefy ekonomicznej inwestor zyskuje dodatkowe profity.

Jakie są korzyści z inwestowania na terenach objętych specjalnymi strefami ekonomicznymi?

Strefy działają na podstawie ustawy z 20 października 1994 o specjalnych strefach ekonomicznych (Jt. Dz. U. z 2007r., Nr 42, poz. 274 z późn. zm). Pierwotnie zostały powołane na okres 20 lat od dnia ich ustanowienia, jednak 23 lipca 2013r. Rada Ministrów zmieniła 14 rozporządzeń dotyczących SSE, przedłużając ich funkcjonowanie do **31 grudnia 2026 r.** Województwo dolnośląskie jest liderem pod względem utworzonych na jego obszarze stref. Na terenie regionu funkcjonują 4 SSE: Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna "INVEST

- PARK" (WSSE), Legnicka Specjalna Strefa Ekonomiczna (LSSE), Kamiennogórska Specjalna Strefa Ekonomiczna Małej Przedsiębiorczości (KSSE) i Tarnobrzaska Specjalna Strefa Ekonomiczna "EURO-PARK WISŁOSAN" (TSSE). Największą strefą w województwie jest WSSE „INVEST-PARK”. Największą z nich jest WSSE, która wg raportu FDI Magazine of the Financial Times zajmuje 4. miejsce w Europie oraz 22. na świecie, spośród wszystkich 600 stref ekonomicznych.

Prowadzenie działalności na terenach poszczególnych podstref wymaga zezwolenia zarządzającego strefą wydawanego w imieniu Ministra Gospodarki, dzięki czemu inwestor zyskuje dodatkową pomoc publiczną m.in.: ulgi podatkowe czy ułatwienie kontaktów z władzami lokalnymi i administracją centralną w kwestii między innymi zakupu ziemi pod inwestycję. Atutem dla firm działających w strefie jest również sąsiedztwo innych przedsiębiorców, z którymi mogą nawiązać współpracę. Przedsiębiorca prowadzący działalność w strefie podlega opodatkowaniu na preferencyjnych warunkach, może rozpocząć działalność na specjalnie przygotowanym, uzbrojonym terenie, gdzie inwestorzy mają zapewnione wsparcie finansowe i organizacyjne oraz udogodnienia w procedurach administracyjnych, dlatego też nieruchomości te często wybierane są przez inwestorów.

Ile nieruchomości z Zasobu Oddziału Terenowego ANR jest objętych granicami SSE?

Podniesienie limitu obszarowego stref umożliwia dalsze włączanie naszych gruntów do poszczególnych podstref SSE. Aktualnie posiadamy ok. **1 000 ha** w granicach stref ekonomicznych, z czego w ostatnim czasie granicami specjalnych stref zostały objęte kolejne grunty z Zasobu ANR OT we Wrocławiu m. in. w Jaworze, Kostomłotach czy Bolkowie. Jak wynika z danych Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych w pierwszym półroczu 2014r. wydano 438 zezwoleń na działalność w SSE, co stanowi 70% wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim. W tym samym okresie przedsiębiorcy zapowiedzieli inwestycje w SSE o wartości ponad 21,5 mld zł, podczas gdy w 2013 r. wyniosły one jedynie 7,3 mld zł.

Jakie nieruchomości w strefach ANR ma już przygotowane do sprzedaży?

Ze względu na stałą współpracę z gminami i poszczególnymi strefami posiadamy grunty w obrębie każdej z działających na terenie Dolnego Śląska SSE. Zależy nam na rozwoju gospodarczym naszego regionu, tworzeniu nowych miejsc pracy i polepszaniu standardu życia. Dysponujemy ofertą bardzo atrakcyjnych nieruchomości, jak już wspominałem przeszło **1 000 ha** naszych gruntów znajduje się w obrębie SSE.

W **okolicach Środy Śląskiej** przy drodze krajowej nr 94 (Komorniki, Juszczyń, Miękinia) posiadamy teren o łącznej powierzchni 385 ha, objęty granicami Legnickiej SSE. Część naszych gruntów została sprzedana i powstały już na nich nowe inwestycje. Na pozostałe nieruchomości organizujemy kolejne przetargi i proponujemy je inwestorom. Tereny przeznaczone są pod przemysł, produkcję, usługi, składy, magazyny, stacje paliw oraz handel. W sąsiedztwie, na gruntach nabytych z Zasobu ANR OT we Wrocławiu, w 2012r. dobiegła końca inwestycja firmy BASF, która wybudowała swoją największą w Europie fabrykę katalizatorów - produkcja ruszy już w 2014r. W nowych zakładach pracę znajdzie ponad 400 osób. W 2010r. amerykański koncern PGW (Pittsburgh Glass Works) nabył od ANR grunt w Komornikach, gdzie od 2012r. produkowane są szyby samochodowe dla czołowych producentów aut z przeznaczeniem na rynek europejski.

W miejscowości **Źródła** na terenie LSSE „Podstrefa Miękinia” posiadamy ok. 30 ha gruntów, na

które ogłoszone są już przetargi. Przedmiotowa nieruchomość położona jest na zachód od wsi Źródła w odległości 400m od najbliższych zabudowań. Zlokalizowana jest przy drodze krajowej nr 94. Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego przedmiotowa działka przeznaczona jest pod teren aktywności gospodarczej, produkcję, składy, magazyny, handel hurtowy i logistykę. W odległości około 1,5-2km od przedmiotowej nieruchomości (na granicy obrębów Źródła i Błonie) rozwija się zabudowa związana z obiektami przemysłowymi, usługowymi oraz aktywnością gospodarczą, powstają nowe zakłady produkcyjne i budynki magazynowe.

W **Źłotoryi** posiadamy nieruchomość, która również położona jest w granicach LSSE. Grunty znajdują się w południowo-wschodniej części miasta, w bezpośrednim sąsiedztwie terenów przemysłowych „Źłotoryjskiej Podstrefy”. W pobliżu granic nieruchomości znajduje się sieć energetyczna, wodociągowa, kanalizacyjna i gazowa. Bezpłatnie sąsiedztwo nieruchomości stanowią grunty przemysłowe LSSE oraz grunty rolne, a nieco dalej znajduje się teren górniczej eksploatacji złoża bazaltu oraz zabudowania miasta Źłotoryja. W tym roku sprzedaliśmy kilka działek z tego kompleksu, ale pozostały jeszcze dwie przeznaczone pod przemysł i składy. W sąsiedztwie nieruchomości na gruntach nabytych z Zasobu ANR w 2013r. znany niemiecki inwestor, firma Sieper, rozszerzając swoją działalność, przenosi fabrykę z Chin do Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Źłotoryi, w której uruchomiona zostanie produkcja zabawek dla dzieci. Oprócz znakomitej reklamy dla Dolnego Śląska, inwestycja przysporzy wiele nowych miejsc pracy.

Nowe centra logistyczne, handlowe, składy, magazyny, zakłady produkcyjne czy stacje paliw mogą powstać na gruntach ANR w **Bielanach Wrocławskich**. W Zasobie Agencji znajduje się tam kompleks działek o łącznej powierzchni ok. 103 ha. Działki niezabudowane, w których bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się hale wielkopowierzchniowe firmy Goodman oraz Panattoni. Przedmiotowe nieruchomości położone są w Bielanach Wrocławskich w gminie Kobierzyce, przy ul. Logistycznej, w obszarze Podstrefy Wrocław-Kobierzyce TSSE EURO-PARK WISŁOSAN, więc inwestorzy mogą skorzystać tam również z ulg oferowanych przez strefę. Na jednej z ostatnio sprzedanych w 2013r. przez OT ANR we Wrocławiu nieruchomości dobiega końca budowa centrum logistycznego największej światowej sieci handlu wysyłkowego - Amazon. Będzie to największy wolnostojący magazyn w Polsce, gdzie globalny potentat handlu internetowego w najbliższych miesiącach zatrudni ponad 1 600 osób - kolejny proces rekrutacji rozpocznie się w czerwcu br. Grunt o powierzchni 4,65 ha. został sprzedany za kwotę ponad 12 mln zł.

W Świdnicy dysponujemy ok. 16 ha działką inwestycyjną przeznaczoną pod zabudowę przemysłową i usługową. Przedmiotowa nieruchomość położona jest w granicach Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „INVEST – PARK” - Podstrefa Świdnica. Sąsiedztwo działki stanowi czynna bocznicza kolejowa. W pobliżu usytuowany jest kompleks gruntów aktywności gospodarczej, na którym powstają nowe obiekty produkcyjno-skladowe. Nieruchomość znajduje się w granicach złoża kruszywa naturalnego „Jagodnik”.

W środkowej części powiatu kłodzkiego, w południowej części gminy Kłodzko, w obrębie Jaskowa Dolna, Wałbrzyska SSE nabyła grunty o powierzchni ponad 8 ha za kwotę 2,8 mln zł. Obecnie w okolicy dysponujemy nieruchomością o pow. ponad 5 ha, położoną w tym samym obrębie. Przez teren działki przebiega linia energetyczna średniego napięcia, wodociąg, kanalizacja ogólnospławna, sieć

telekomunikacyjna. Najbliższe sąsiedztwo nieruchomości to tereny niezabudowane, przeznaczone pod pas aktywności gospodarczej wzdłuż drogi krajowej nr 33 (tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, zabudowy usługowej z zakresu usług komercyjnych, tereny rozmieszczenia wielkopowierzchniowych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży do 2000m² oraz rozległe obszary gruntów rolnych). W odległości ok. 500 metrów na południe od przedmiotowej nieruchomości znajdują się tereny zainwestowane - Zakład Piekarniczo- Cukierniczy „Kajzerka”, zlokalizowany już w sąsiednim obrębie Żelazno.

W peryferyjnej części miejscowości Kostomłoty zlokalizowane są kolejne nieruchomości o charakterze inwestycyjnym. Grunty o powierzchni ok. 23 ha położone są przy węźle autostradowym Kostomłoty, pomiędzy autostradą A4, a drogą krajową nr 5. W bezpośrednim sąsiedztwie nierucho-

mości znajduje się przedsiębiorstwo produkcyjne „BISEK” oraz czynna stacja benzynowa. W planie miejscowym grunty przeznaczone są pod tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i zabudowy usługowej. Planowany termin przetargu na sprzedaż nieruchomości to III kwartał 2014 r.

W Zasobie Agencji pozostają również atrakcyjne nieruchomości położone na zachodnich obrzeżach Wrocławia, na terenie obrębu Żar, bezpośrednio przy granicy z obrębem Wróblowice w gminie Miękinia, w pobliżu drogi krajowej nr 94. Kompleks działek o łącznej powierzchni ok. 116 ha, objęty jest granicami Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „INVEST-PARK”. Bezpośrednie sąsiedztwo przedmiotowych nieruchomości stanowią niezabudowane tereny przeznaczone pod aktywność gospodarczą oraz obszary zabudowy mieszkaniowej. Planowany termin przeznaczania gruntów do sprzedaży to I kwartał 2015 r. □

Tereny inwestycyjne na sprzedaż

BIELANY WROCŁAWSKIE, gmina Kobierzyce
działki nr 282/60, 282/61, 282/64, 282/65, 282/66,
282/67

Tarnobrzeska Specjalna Strefa Ekonomiczna

Powierzchnia nieruchomości: od 2,3975 ha do 8,4274 ha

Cena: od 6 664 000,00 zł do 23 396 000,00 zł

Data przetargu: 19.08.2014 r.

Nieruchomość zabudowana: nie

Przeznaczenie: nieruchomości pod aktywność gospodarczą

Media: pełne uzbrojenie (w pobliżu nieruchomości)

Osoba do kontaktu: Wojciech Zieliński,
tel. (71) 35 63 919 wew. 960

KOSTOMŁOTY, gmina Kostomłoty działki nr 485/8,
485/9, 485/10, 485/13, 485/22, 485/43, 485/45
Legnicka Specjalna Strefa Ekonomiczna

Powierzchnia nieruchomości: od 1,8581 ha do 16,2326 ha

Cena: od 1 389 000,00 zł do 11 101 600,00 zł

Data przetargu: wrzesień 2014 r.

Nieruchomość zabudowana: nie

Przeznaczenie: nieruchomości pod aktywność gospodarczą

Media: pełne uzbrojenie

Osoba do kontaktu: Aleksandra Ferens,
tel. (71) 35 63 919, wew. 854

ZŁOTORYJA, gmina Złotoryja działki nr 91/18,
91/19

Legnicka Specjalna Strefa Ekonomiczna

Powierzchnia nieruchomości: od 3,7826 ha do 4,7707 ha

Cena: od 945 000,00 zł do 1 068 900,00 zł

Data przetargu: 20.08.2014 r.

Nieruchomość zabudowana: nie

Przeznaczenie: nieruchomości pod funkcję przemysłu
i składów

Media: pełne uzbrojenie (w pobliżu nieruchomości)

Osoba do kontaktu: Wojciech Zieliński,
tel. (71) 35 63 919 wew. 960

ŻRÓDŁA, gmina Miękinia działki nr 250/53, 250/55
Legnicka Specjalna Strefa Ekonomiczna

Powierzchnia nieruchomości: od 3,7593 ha do 28,6089 ha

Cena: Od 1 131 250,00 zł do 6 607 750,00 zł

Data przetargu: 08.08.2014 r.

Nieruchomość zabudowana: nie

Przeznaczenie: Dz. nr 250/53 - nieruchomości pod aktywność gospodarczą; Dz. nr 250/55 - teren obsługi komunikacji samochodowej z usługami

Osoba do kontaktu: Magdalena Kulikowska,
tel. (71) 35 63 919 wew. 920

JASKOWA DOLNA, gmina Kłodzko
działki nr 833/1
Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna

Powierzchnia nieruchomości: 5,3522 ha

Cena: 1 652 400,00 zł

Data przetargu: 27.08.2014 r.

Nieruchomość zabudowana: nie

Przeznaczenie: tereny produkcyjno - handlowo - usługowe

Osoba do kontaktu: Anna Hucał,
tel. (71) 35 63 919, wew. 866

ŚWIDNICA, gmina Świdnica działka nr 176/1
Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna

Powierzchnia nieruchomości: 16,8087 ha

Cena: 6 248 000,00 zł

Data przetargu: sierpień 2014 r.

Nieruchomość zabudowana: nie

Przeznaczenie: nieruchomości pod zabudowę przemysłową,
usługi

Osoba do kontaktu: Anna Hucał,
tel. (71) 35 63 919, wew. 866

ŻAR, gmina Wrocław działki nr 1/5, 2, 3
Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna

Powierzchnia nieruchomości: od 35,4735 ha do 41,1554 ha

Data przetargu: nieruchomości w przygotowaniu

Nieruchomość zabudowana: nie

Przeznaczenie: nieruchomości pod aktywność gospodarczą

Media: pełne uzbrojenie (w pobliżu nieruchomości)

Osoba do kontaktu: Wojciech Zieliński,
tel. (71) 35 63 919 wew. 960

ANR
AGENCJA NIERUCHOMOŚCI ROLNYCH
ODDZIAŁ TERENOWY WE WROCŁAWIU

Zapraszam do inwestowania z ANR

SŁAWOMIR SPRAWKA – Z-ca Dyrektora ANR OT we Wrocławiu

ul. Mińska 60, 54-610 Wrocław,

tel. +48 71 35 63 919

www.anr.gov.pl

Wspieramy firmy na każdym etapie działalności

Dolnośląska Agencja Współpracy Gospodarczej sp. z o.o. zdobyła godło JAKOŚĆ ROKU 2014. Instytucję doceniono m.in. za budowę Centrum Innowacji wraz z Dolnośląskim Inkubatorem Technologicznym we Wrocławiu, projekt budowy sieci Inkubatorów na terenie Dolnego Śląska, jak również szerokie działania na rzecz MŚP oraz rozwoju gospodarczego regionu. Konkurs od lat organizowany jest przez Fundację Qualitas Europejskie Centrum Promocji Dobrych Praktyk Biznesowych, Polskie Centrum Badań i Certyfikacji, Klub Polskie Forum ISO 9000, Europejską Organizację Jakości z siedzibą w Brukseli (EOQ), Dziennik Gazeta Prawna i Tygodnik Polityka.

O konieczności wspierania dolnośląskich przedsiębiorców mówi **Ma-
rek Kobiec**, prezes DAWG sp. z o.o.

JAKOŚĆ ROKU 2014, w kategorii usługa. Ten tytuł zobowiązuje.

Absolutnie tak. W ostatnich latach spółka podejmuje wiele projektów, które znacząco wspierają przedsiębiorczość i przedsiębiorców z naszego regionu. Jako instytucja powołana przez samorząd województwa, angażujemy się również w pomoc gminom, miastom i powiatom. Ostatnie nasze projekty skierowane do lokalnych samorządów okazały się dużym sukcesem, a kolejny, nad którym właśnie pracujemy, takim sukcesem z pewnością się zakończy.

A konkretnie? Jak wygląda wsparcie dla przedsiębiorców i dla samorządów?

Jeśli chodzi o przedsiębiorców – mówimy tu o mikro, małych i średnich firmach – skupiamy się na umożliwianiu im pozyskiwania środków na prowadzenie, a przede wszystkim rozwój biznesu. Dzięki temu przedsiębiorcy mogą umacniać swój biznes i spokojnie myśleć o przyszłości. Rozdysponowaliśmy szereg dotacji dla nowopowstałych podmiotów oraz na inwestycje dla już istniejących, a teraz oferujemy korzystne pożyczki. Pod koniec lipca uruchomiliśmy wsparcie z unijnej inicjatywy JEREMIE. Do rozdysponowania wśród dolnośląskich przedsiębiorców mamy 5 mln zł w formie bezprocentowych, oprocentowanych zalewów na 1 proc. pożyczek w wysokości od 10 do 250 tys. zł. W tym przypadku chodzi nam przede wszystkim o podmioty, które ze względu na brak historii kredytowej czy niewystarczające zabezpieczenia, mają problemy z uzyskaniem kredytu na rynku komercyjnym. Do tej pory około 30 proc. przedsiębiorstw, które sięgnęły po dostępne w regionie środki z inicjatywy JEREMIE, to tzw. start-up czyli firmy działające do 24 miesięcy. Na tym etapie posiadanie pieniędzy na inwestycje jest niezwykle ważne. Poza tym, każdy pieniądz przekazany firmom oznacza rozwój regionu. Pomagamy też w inny sposób. Wybudowaliśmy we Wrocławiu Inkubator Przedsiębiorczości, pod koniec roku oddamy do użytku Inkubator Technologiczny wraz z Centrum Innowacji. Doradzamy, szkolimy, powołujemy do życia klastry. Staramy się towarzyszyć firmom i wspierać je na różnych etapach ich działalności.

A samorządy? Wspomniał Pan, że jako instytucja otoczenia biznesu wspieracie również gminy i powiaty.

Samorządy, podobnie jak przedsiębiorcy, borykają się z problemami finansowymi i brakiem środków na inwestycje. To hamuje ich rozwój i obniża poziom życia mieszkańców. W ofercie DAWG mamy instrumenty, które pozwalają samorządom na zdobywanie pieniędzy na niezbędne inwestycje, bez konieczności dalszego zadłużania się. W kwietniu organizowaliśmy konferencję na temat leasingu i wykupu wierzytelności z udziałem około 40 samorządów. Bardzo zainteresowała je ta tematyka i niektóre z jednostek już przymierzają się do sięgnięcia po proponowane przez nas instrumenty. Ale nie skupiamy się tylko na wsparciu finansowym. Wychodząc naprzeciw potrzebom właśnie ruszyliśmy z projektem Dolnośląska Sieć Inkubatorów Przedsiębiorczości. Chcemy je wybudować w tych miejscowościach naszego regionu, gdzie brakuje oferty instytucji otoczenia biznesu oraz infrastruktury wspierającej przedsiębiorczość.

W wielu miejscowościach regionu ludzie nie mają pracy, Inkubatory wydają się trochę na wyrost.

Nie zgadzam się z tą opinią. To ważna idea, zwłaszcza w miejscach, gdzie wysoki poziom bezrobocia determinuje podejmowanie własnej działalności. Często potencjalni przedsiębiorcy mają wiedzę merytoryczną dotyczącą wytworzenia produktu czy świadczenia usługi, mimo to nie czują się na siłach, by założyć własną firmę. Blokują ich brak środków, przygotowania z zakresu podstaw prawnych, ekonomii, niezajomość uwarunkowań rynkowych, marketingu czy nieumiejętność pozyskiwania kontrahentów. Inkubatory to jedno z ważniejszych narzędzi pobudzania rozwoju gospodarczego. Wzmacniają potencjał lokalnej przedsiębiorczości, inicjują rozwój nowych technologii i pomagają tworzyć nowe miejsca pracy. Co ważne, ich odpowiednie rozmieszczenie daje nam możliwość wyrównywania szans rozwojowych w regionie. W Inkubatorach mają powstać centra biznesu, które stanowiąc będą profesjonalną pomoc dla lokalnych firm i osób rozpoczynających działalność gospodarczą. Oprócz

zapewnienia powierzchni do prowadzenia firmy, centra będą prowadziły wyspecjalizowane doradztwo biznesowe, konsultacje, szkolenia z zakresu organizacji i zarządzania firmą oraz pozyskania kontrahentów. Dziś mogę powiedzieć, że planujemy powstanie inkubatorów i prowadzimy rozmowy w tej sprawie z powiatem kłodzkim, strzelińskim, średzkim oraz w Ząbkowicach Śląskich. W sumie do programu przystąpi dziewięć samorządów. Jestem przekonany, iż nasza inicjatywa znajdzie pozytywny oddźwięk.

A jak przebiega projekt związany z rekultywacją dolnośląskich składowisk odpadów?

W czerwcu Dolnośląska Inicjatywa Samorządowa, czyli spółka celowa, którą DAWG wraz z samorządami powołał do życia, by zrealizować projekt rekultywacji, wyłoniła generalnego wykonawcę i ruszyły prace. Składowiska w dziewięciu dolnośląskich gminach mają być rekultywowane i oddane naturze do września 2015 roku. Uzyskaliśmy na ten cel około 25 milionów unijnych dotacji. Nie wykluczam, że z kolejnymi gminami utworzymy podobny projekt, bo zainteresowanie samorządów jest ogromne. □

Dziesięć pytań na piętnastolecie powiatu

Problemy rozwiązywać, potrzeby zaspakajając...

Rozmowa ze starostą średzkim **Sebastianem Burdzy**.

- Powiat średzki – średzki skarb – skarb tyśiąclecia... Takie skojarzenia nasuwają się prawie automatycznie. Powiat średzki to jednak nie tylko piękna historia, ale też nie mniej emocjonująca teraźniejszość...

- Zgadza się. Z historii możemy być dumni, ale i teraźniejszości nie musimy się wstydzić. Muszę jednak od razu podkreślić, że to jak ten dzień dzisiejszy wygląda zależy nie tylko od działalności naszej administracji. Jest to także wypadkowa tego, co dzieje się w naszych gminach.

- A dzieje się?

- Zdecydowanie tak. Wymienić można choćby oddany do użytku kilka miesięcy temu most na odrze koło Głoski, czy sukcesywny rozwój Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej między Środą Śląską a gminą Miękinia, czy plany połączenia drogi krajowej 94 z autostradą A4 w Kostomłotach. Praktycznie wszystkie gminy naszego powiatu na miarę swoich możliwości dobrze odnajdują się w dzisiejszych realiach.

- To fakt. Powiat, gmina, miasto..., to ludzie, instytucje i ktoś, kto dobrze tym wszystkim kieruje. Na czym Pana zdaniem polega dobre zarządzanie powiatem?

- Kiedy dwie kadencje temu zostałem starostą postanowiłem jak najmniej czasu spędzać za biurkiem, a za to często bywać w terenie, odwiedzać nasze jednostki organizacyjne. Od tamtego czasu to się nie zmieniło i nadal przynosi efekty. Dzięki temu mam lepszy kontakt z ich pracownikami i lepszą orientację w bieżących sprawach. Wiem, czym żyje powiat, czym żyją jego mieszkańcy i co – parafrazując popularne powiedzonko – w powiatowej trawie piszczy. Razem z radnymi, i pracownikami urzędu staram się problemy rozwiązywać, a potrzeby zaspakajać. Nasze bieżące działania są spójne z celami strategicznymi, z wizją powiatu, jaką mamy i chcemy realizować. I wspomnę o jeszcze jednej zależności - dobre zarządzanie to również sprawny urząd. Pracownicy starostwa to fachowa kadra, która nie zapo-

mina, że to ona jest dla mieszkańców, a nie odwrotnie.

- W takim razie zapytam jeszcze, jakie cechy osobowości musi, czy powinien mieć Pana zdaniem dobry władca?

- Do bycia dobrym włodarzem nie wystarczy kierunkowe wykształcenie czy wiedza teoretyczna. Trzeba mieć przede wszystkim tak zwany „leadership”, czyli charyzmę, entuzjazm oraz umiejętność skupiania ludzi wokół własnej osoby oraz idei. Bardzo ważna jest również umiejętność motywowania ludzi.

- I Pan te warunki spełnia?

- Myślę, że nie jest z tym u mnie źle [uśmiech]. Zawsze staram się postępować sprawiedliwie i odpowiedzialnie. Jako przełożony staram się, aby atmosfera pracy była zgodna i przyjazna, aby w naszych kontaktach dominowała dyskusja, a nie monolog szefa. W takich warunkach wyniki pracy są zdecydowanie lepsze. Staram się traktować pracowników jak partnerów, słucham ich uważnie i jestem otwarty na ich pomysły. Nie brakuje mi pasji i energii. A te cechy to już duża i solidna podstawa. Swego czasu otrzymałem tytuł Przyjaciela Młodzieżowej Rady Powiatu Średzkiego. I było to bardzo miłe i zaskakujące wyróżnienie. Takie właśnie nagrody dodatkowo motywują do pracy, współpracy. Potwierdzają też, że robi się rzeczy dobre i pożyteczne.

- Kiedy rozmawialiśmy pięć lat temu wspominał pan o niedofinansowaniu powiatów.

- Tak było, faktycznie. Temat jest aktualny, niestety, i teraz. Potrzeby są znacznie większe niż możliwości finansowe.

- Ale to nie znaczy, że należy załamywać ręce?

- Oczywiście, że nie. Wręcz przeciwnie. Nie sztuka wydawać pieniądze, kiedy ma się ich pełne kieszenie. Sztuka, to znaleźć te pieniądze tam, gdzie pozornie ich nie ma. Trzeba to traktować jak wyzwanie i szukać nowych rozwiązań. Czy to funduszy zewnętrznych...

-... czy też?

-...czy też partnerów do inwestycji wspólnych. I takie coś u nas właśnie się dzieje. Najlepszy przykład to wspólne z samorządami gminnym inwestycje na drogach powiatowych. Na dobrą sprawę nie ma u nas dróg, które powiat modernizowałby sam.

- A na co kierowcy, czy piesi uczestnicy ruchu drogowego mogą liczyć na terenie powiatu w najbliższym czasie?

- W tym roku przymierzamy się do dwóch inwestycji drogowych. Mam na myśli wspólne zadanie z gminą Udanin, a więc drogę powiatową Ujazd Górny - Jarostów, a wspólnie z gminą Środa Śląska chcemy zająć się ważną drogą powiatową w Rakoszycach. Obie inwestycje będą realizowane w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych.

- Panie starosto, czy możemy się już teraz umówić w tym samym miejscu za kolejne pięć lat?

- Dobre pytanie. Odpowiem krótko – czas pokaże...

Rozmawiał j.l.

Inwestycje, które służą rozwojowi

W powiecie milickim, objętym programem NATURA 2000, nie ma szans na powstanie przemysłu. Pomysłem na biznes może być przede wszystkim nieuciężliwa turystyka, agroturystyka czy rekreacja. Doskonale zdawał sobie z tego sprawę Piotr Lech, kiedy w 2006 r. obejmował po raz pierwszy stanowisko Starosty Milickiego.

Przed powiatem zarysowały się wtedy też nowe możliwości sfinansowania inwestycji turystyczno-rekreacyjnych: środki unijne z RPO WD i PO „Ryby”.

Ścieżka rowerowa trasą dawnej kolei wąskotorowej

Pierwszym wielkim projektem turystycznym powiatu była budowa ponad 20-kilometrowego odcinka ścieżki rowerowej trasą dawnej kolei wąskotorowej, zlikwidowanej na początku lat 90. Ścieżki wyjątkowej i jedynej w swoim rodzaju. Wniosek powiatu do RPO WD, po pomyślnej procedurze, został skierowany do dofinansowania, samorząd przejął od PKP ziemię i w 2010 przystąpił fizycznie do budowy trasy rowerowej, której towarzyszy cała infrastruktura turystyczno-informacyjno-dekoracyjna, stylistycznie nawiązująca do kolejnictwa.

I tak obok ścieżki powstały w miejscach historycznych stacji kolejowych przystanki z wiatami, koszami na śmieci, stojakami na rowery, pełną informacją itp., w trzech miejscach ustawiono na torach ekspozycję wagonów kolejowych, lokomotyw i innego sprzętu, który onegdaj obsługiwał tu mieszkańców Ziemi Milickiej. Jadąc trasą, mijamy znaki kolejowe, jak np. krzyże św. Andrzeja, szlabany,

wiadukty kolejowe czy słupki kilometrażowe. Cała trasa jest objęta przewodnikiem mobilnym.

Warta ponad 6 mln zł ścieżka cieszy się ogromnym zainteresowaniem nie tylko mieszkańców powiatu, ale i turystów spoza Ziemi Milickiej, co widać na „przysiężkowych” parkingach. Uroczyste otwarcie ścieżki nastąpiło 1 maja 2012 r.

Zalew rekreacyjny

Jeszcze w trakcie budowy ścieżki pojawił się pomysł, by w jej okolicach na miejscu zachwaszczonych nieużytków wybudować zbiornik wodny i przez to uatrakcyjnić samą ścieżkę. Mimo że wody na terenie powiatu jest bardzo dużo, nasze wszystkie stawy to prawie 8 tys. ha, to jednak w większości objęte są zakazem wstępu w związku z faktem występowania rezerwatów ptactwa, o sportach wodnych można tylko pomarzyć, a istniejące w Miliczu duże gminne kąpielisko zaczęło popadać już wtedy w ruinę.

Decyzję o budowie zalewu przyspieszyło również pojawienie się nowych środków unijnych z PO „Ryby” dla wsparcia terenów, na których funkcjonuje rybactwo. Zgłoszony przez Piotra Lecha pomysł budowy zbiornika zaakceptowała ANR, która nieodpłatnie

przekazała teren. Nieużytki nienadające się pod rolnictwo mogły zacząć służyć ludziom. Okazało się również, że na starych poniemieckich mapach znajdował się w tym miejscu staw o nazwie Baden Teiche, co świadczyłoby, że nie tylko utrzyma się tu woda, ale i jakim celem kiedyś służył. Po przejęciu ziemi o areale ponad 10 ha powiat milicki w 2011 r. przystąpił do budowy zalewu. Jego otwarcie wraz z wybudowanymi pomostami, sceną na wodzie, ścieżką rowerową wokół grobli miało miejsce podczas Święta Konstytucji 3 Maja w 2013 r.

Wtedy też pojawiły się szanse na skorzystanie z kolejnych środków PO „Ryby” na budowę pozostałej infrastruktury rekreacyjnej nad zalewem. Dzięki środkom unijnym powstała droga dojazdowa z parkingiem, restauracja, sala konferencyjna, obiekt na sprzęt wodny, dwa boiska do siatkówki plażowej, alejki, oświetlenie, w tym solarne wokół grobli, miejsca do odpoczynku, no i na środku zalewu piękna, podświetlana wieczorami fontanna.

22 czerwca 2014 r. całość została wstępnie oddana do użytku podczas imprezy zorganizowanej przez Starostwo Powiatowe pn. „Szanty nad zalewem”, również dzięki inicjatywie Piotra Lecha za środki unijne. Oficjalne otwarcie restauracji nastąpiło 9 sierpnia br. Za ponad 3 mln zł środków zewnętrznych powstał świetny kompleks turystyczny tak dla mieszkańców powiatu, jak i spoza niego.

I, co ważne, budowane przez starostwo obiekty po pierwsze nie są drogimi w utrzymaniu, a po drugie mają duże szanse na siebie zarabiać i zatrudniać osoby.

Powiatu Milickiego

Filozofią starosty Lecha jest bowiem, by już na etapie projektowania zastanowić się nie tylko nad tym, z czego inwestycja będzie w przyszłości utrzymywać się, ale również, czy służyć będzie rozwojowi powiatu. Zdarzają się jednak tacy, którzy twierdzą, że lepiej byłoby te środki zainwestować w drogi, tyle że były to pieniądze „znaczone”, które można było zainwestować tylko w turystykę lub ich po prostu nie wziąć.

Stolica karpia

Ziemia Milicka to stolica karpia – karpia milickiego – najchętniej kupowanej ryby w okresie świątecznym; ryby smacznej, bo hodowanej ekologicznie zgodnie z kilkusetletnią tradycją. Mało natomiast kto wie, że w milickich stawach hoduje się również wiele innych gatunków: jesiotry, liny, szczupaki itd.

Od lat prowadzący powiatowe Święto Karpia wrocławski dziennikarz radiowy Marek Obszarny za każdym razem, gdy odwiedzał Milicz, pytał starostę Lecha, kiedy w końcu wybuduje tu plenerowe akwarium z fragmentem Stawów Milickich. Tak więc, gdy tylko nadarzyła się okazja sięgnięcia po środki zewnętrzne, znów z PO „Ryby”, starosta z tego skorzystał. I tak przy prowadzącej przez Milicz drodze krajowej nr 15 powstało pierwsze w Polsce całoroczne plenerowe akwarium, w którym można zobaczyć prawie wszystko to, co pływa i żyje w naszych stawach.

Otwarcia wraz z ww. dziennikarzem dokonał Piotr Lech we wrześniu 2013 r. podczas Święta Karpia Milickiego. Akwarium stoi tuż przy jednym z przystanków ścieżki rowerowej trasą dawnej wąskotorówki, uatrakcyjniając ją tym samym.

Teren przy plenerowym akwarium i przystanku ścieżki rowerowej o historycznej na-

zwie „Milicz Zamek” jest niemały i w planach przeznaczony pod tereny zielone. Gdy tylko okazało się, że znów za środki z PO „Ryby” można wybudować minipark, spełniający także funkcje edukacyjne, wykorzystano szansę. Pod okiem starosty Piotra Lecha powstał projekt i wniosek o dofinansowanie. Już w czerwcu tego roku przystąpiono do realizacji inwestycji.

Powstaną ścieżki edukacyjne, oczka wodne wiata, boisko m.in. do piłki plażowej, no

i mnóstwo zieleni i kwiatów nawiązujących do tych rosnących nad stawami. Otwarcie nowego miejsca uatrakcyjniającego ścieżkę rowerową i sam Milicz nastąpi już podczas tegorocznej edycji Święta Karpia 13-14 września, na którym, warto dodać, wystąpią takie gwiazdy polskiej estrady, jak Ania Dąbrowska i zespół „Wilki”.

Tak więc powstał na Ziemi Milickiej ze środków zewnętrznych ciekawy produkt turystyczny, mogący stale się rozwijać poprzez dodawanie kolejnych modułów.

Pomysł tak się spodobał ościennemu samorządom, że ścieżka zostanie połączona z planowaną ścieżką na terenie powiatu trzebnickiego, również trasą dawnej wąskotorówki, i poprzez to wpięta do ścieżki z Wrocławia przy drodze krajowej nr 5 oraz z planowanymi ścieżkami na terenie gminy Wołów. Powiat milicki będzie finansował jedynie odcinek od Sułowa, gdzie ścieżka się obecnie zaczyna do granicy z powiatem trzebnickim w okolicy Gruszczyki, której przystanek dawnej wąskotorówki został upamiętniony w filmie „Pociąg do Hollywood”, co na pewno zostanie jakoś zaznaczone podczas budowy tej trasy. □

Powiat Trzebnicki

Kraina nieograniczonych możliwości

Kocie Góry - pierwsze góry w drodze na Himalaje

Nawet najdłuższa podróż zaczyna się od pierwszego kroku.

Port Uraz - początek podróży na koniec świata...

Z krainy nad Odrą i Baryczą dotrzesz gdzie chcesz.

Najdłuższa ścieżka rowerowa na Dolnym Śląsku

Zmierz się ze swoimi słabościami.

Stawy milickie - trening przed wyprawą na rekiny

Powiat Trzebnicki inwestuje w nowe miejsca pracy i edukację

Nowe miejsca pracy i spadek bezrobocia, obok rozwiązywania bieżących problemów powiatu, są w tym roku priorytetem dla starosty trzebnickiego, **Roberta Adacha** oraz Rady Powiatu. Jednym z kluczowych rozwiązań ma być utworzenie sieci Inkubatorów Przedsiębiorczości..

Srodki na ich utworzenie pochodzą będą z Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020. – *Funkcjonowanie inkubatorów przedsiębiorczości, a także wdrożenie szeregu innych zaplanowanych przez nas działań, które mają pobudzić przedsiębiorczość i stworzyć nowe miejsca pracy, powinny, w efekcie, doprowadzić do spadku bezrobocia o ok. 2-3 proc.* – prognozuje Robert Adach, starosta Powiatu Trzebnickiego.

Inkubatory sposobem na bezrobocie

Inkubatory przedsiębiorczości powstaną w Trzebnicy przy ul. Leśnej, w Żmigrodzie przy ul. Rzeźniczej, w Prusicach przy ul. Żmigrodzkiej, w budynku po byłym gimnazjum i w Obornikach Śląskich przy ul. Trzebnickiej, gdzie na potrzeby rozwijającej się przedsiębiorczości przystosowany zostanie budynek zajmowany jeszcze niedawno przez Dyрекcję Zespołu Sanatoryjnego.

– *Zależy nam na wspieraniu małej przedsiębiorczości. W ciągu ostatniej dekady Powiat Trzebnicki udzielił około tysiąca dotacji przyszłym przedsiębiorcom na łączną kwotę 13 milionów 600 tys. złotych* – podkreśla Robert Adach. Docelowo, właśnie dzięki inkubatorom przedsiębiorczości, powiat chce utworzyć około 300 nowych miejsc prac.

Warto dodać, że inkubatory jeszcze nie rozpoczęły działalności, a bezrobocie w powiecie wyraźnie spadło. Z najnowszych statystyk GUS wynika, że w styczniu kształtowało się ono na poziomie 15,5 proc., a obecnie wynosi 11,9 proc.

– *Od stycznia do czerwca br. ilość bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Trzebnicy spadła aż o 1139 osób* – wyjaśnia Robert Adach. – *Efekty przyniosła zwiększona ilość pozyskanych ofert pracy oraz stosowanie różnorodnych działań aktywizujących osoby bezrobotne, takich jak szkolenia, staże, prace interwencyjne, dotacje na działalność gospodarczą oraz poradnictwo zawodowe* – dodaje.

Wzorem najlepszych rozwiązań

Inkubatory będą kolejną funkcją wsparcia zarówno dla tworzenia nowych miejsc pracy, jak i przede wszystkim dla małych firm. Będą miejscem, które inicjuje, promuje i wspiera nowoczesną przedsiębiorczość. Władze powiatu nie wyważają otwartych drzwi. Wprowadzają w tym zakresie najlepsze, sprawdzone wzorce, konsultując swoje przedsięwzięcie zarówno z Dolnośląską Agencją Współpracy Gospodarczej, której inkubator przedsiębiorczości przy Alei Kasztanowej we Wrocławiu cieszy się znakomitą opinią, czy też z zaprzyjaźnionym niemieckim powiatem Goslar, gdzie także sprawnie funkcjonuje „wylęgarnia” przedsiębiorczości.

W oparciu o te rozmowy i doświadczenia podjęto decyzję, że rolą inkubatorów w po-

wiecie trzebnickim będzie m.in. udostępnianie atrakcyjnej powierzchni biurowej, bezpłatne informacje oraz asysta w rozpoczynaniu i prowadzeniu działalności dla nowopowstałych firm, bezpłatna obsługa formalno-prawna związana z rejestracją działalności, obsługa biurowa (np. ogólny sekretariat, odbieranie telefonów, poczty, wirtualne biuro), obsługa informatyczna, w tym administrowanie siecią i dostęp do internetu, doradztwo merytoryczne, w tym konsultacje prawne, doradztwo z zakresu finansów i księgowości, doradztwo z zakresu marketingu, transferu technologii, funduszy europejskich oraz możliwości podejmowania współpracy ze środowiskiem nauki, wreszcie bezpłatny udział w szkoleniach, warsztatach i konferencjach.

– *W pierwszym roku działalności takie młode przedsiębiorstwo będzie za darmo korzystać z siedziby wraz z całą infrastrukturą oraz wsparciem księgowym i prawnym. W drugim roku wprowadzona zostanie odpłatność, oczywiście poniżej cen rynkowych. Najdalej po czwartym roku funkcjonowania firma powinna usamodzielnic się na tyle, by znaleźć dla siebie siedzibę i zwolnić miejsce kolejnym przedsiębiorstwom* – mówi Robert Adach.

Tak komfortowe warunki pracy powinny przekonać przedsiębiorców potrzebujących na starcie wsparcia zarówno merytorycznego, jak i materialnego. Przez trzy, cztery lata, zdaniem ekonomistów i praktyków przedsiębiorczości, zwłaszcza w takich „inkubowanych warunkach”, można znakomicie rozwinąć firmę.

Remont budynku przy ul. Leśnej w Trzebnicy zakończy się już we wrześniu. Od jesieni będzie więc gotów na przyjęcie raczkujących przedsiębiorstw.

Rok powiatowych inwestycji

Inkubatory przedsiębiorczości to nie jedyna inwestycja, którą przeprowadził lub zamierza przeprowadzić Powiat Trzebnicki. Koszty wszystkich inwestycyjnych przedsięwzięć w tym roku szacowane są na ponad 12 milionów złotych. Oprócz remontu budynków przy ul. Leśnej w Trzebnicy, przeznaczonych zarówno na inkubator przedsiębiorczości, jak i nowoczesny Wydział Komunikacji oraz Punkt Porad Obywatelskich, trwają prace przy kolejnym etapie przebudowy i modernizacji Powiatowego Zespołu Szkół nr 1 w Trzebnicy.

– *Powiat wybudował już nową halę sportową, a jeszcze w 2014 planujemy wyremontowanie i doposażenie starego obiektu. Srodki na ten cel pochodzą będą z Ministerstwa Sportu* – mówi Robert Adach.

W 2014 r. Zarząd Powiatu jednogłośnie podjął decyzję o zakupie do każdej pracowni komputerowej w swoich szkołach nowoczesnego sprzętu komputerowego i multimedialnego, dzięki którym młodzież będzie mogła uczyć się korzystając z najnowszych technologii. We wspomnianym już Powiatowym Ze-

Powiatowy zespół szkół nr 1 w Trzebnicy

Rozbudowa i remont Szpitalnego Oddziału Ratunkowego przy Szpitalu im. Św. Jadwigi Śląskiej.

Odrestaurowany budynek Starostwa Powiatowego w Trzebnicy przy ulicy Leśnej

spole Szkół nr 1 w Trzebnicy powstanie najnowocześniejsze w powiecie Multimediale Centrum Biblioteczno-Edukacyjne.

– *Prace remontowe są już na ukończeniu. We wrześniu młodzież będzie mogła korzystać z zasobów Centrum* – mówi starosta trzebnicki. – *Także w nowym roku szkolnym do placówek edukacyjnych naszego powiatu trafi w sumie 90 komputerów, drukarki i tablice multimedialne.*

Kończy się również pierwszy etap remontu kompleksu edukacyjnego przy ul. Nowej, w którym siedzibę znajdzie Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna oraz Powiatowy Ośrodek Doradztwa Metodyczno-Programowego z Biblioteką.

W planach starostwa są także remonty dróg i budowa jedynej w okolicy tak długiej i atrakcyjnej ścieżki rowerowej. Trudno się dziwić, że przy tak zaangażowanym podejściu władz ilość mieszkańców Powiatu Trzebnickiego wciąż rośnie. □

Stawiamy sobie wysokie wymagania

Z Jakubem Bronowickim, wójtem gminy Wisznia Mała o zrealizowanych i planowanych inwestycjach oraz mieszkańcach, ich potrzebach i oczekiwaniach, rozmawia Sebastiana Ottenbreit.

Fundusze unijne wymagały nauczenia się nowych umiejętności. Czego Pan i pracownicy urzędu nauczyli się dzięki nim?

Doprecyzujemy, ta nauka była poprzedzona dość długimi przygotowaniem. Jak wiadomo, już przed naszym wejściem do Unii Europejskiej, realizowaliśmy programy, które miały nas przyzwyczaić między innymi do procedur, jakie będą obowiązywały w ramach wydatkowania funduszy unijnych. I to chyba jest najistotniejsza nauka, o jakiej możemy mówić w odniesieniu do 10 lat obecności w Unii, ale de facto ponad dekadę w strukturach unijnych. Rozumiem jednak, że pytanie dotyczące nauki przede wszystkim odnosi się do procedur, które musieliśmy poznać i z którymi się mierzymy przy kolejnych projektach?

Dokładnie tak. Procedury, o których Pan wspominał, to balast czy raczej zabezpieczenie?

Kluczową kwestią jest obronienie projektu z punktu widzenia społecznego, a więc wykazanie wagi jego realizacji dla społeczności, która będzie z niego korzystać. Równie ważne jest jednak, by wnioskowanie, realizacja i rozliczenie przebiegały w sposób zgodny z polskim prawem, które w odniesieniu do pieniędzy unijnych jest dość restrykcyjne. I to chyba jest największy problem z tymi pieniędzmi, bo innych większych – prawdę mówiąc – nie ma. Po prostu sami sobie czasami stawiamy trochę za wysokie wymagania odnośnie sposobu wydatkowania tych pieniędzy, ale próbujemy tym wymaganiom sprostać.

Realizacja jakich inwestycji, również finansowanych ze środków unijnych, została zaplanowana w Wiszni Małej na najbliższe lata?

Budżet na lata 2014-2020 przeznaczony będzie przede wszystkim na wzrost innowacyjności gospodarki, a mniej na miękkie sprawy czy choćby tak kluczową 10 lat temu kanalizację. Nas najbardziej interesują sprawy dotyczące oświaty, gdyż w tym zakresie mamy bardzo dużo do zrobienia. Jesteśmy gminą coraz młodszą, coraz więcej mamy młodych mieszkańców, a co za tym idzie i małych wisznian, a infrastruktura, jaką dysponujemy jest po prostu niewystarczająca. W tej chwili, w miarę swoich skromnych możliwości, staramy się tę bazę poprawić, ale w przyszłości chcielibyśmy również skorzystać z pieniędzy unijnych na rozbudowę przede wszystkim bazy oświatowej. Wspomniana kanalizacja... powiem wprost, rury nigdy nie zostaną zamknięte przez jakiegokolwiek pieniądze, to są ogromne wydatki, szczególnie

dla niedużych gmin wiejskich, gdzie rozproszenie małych miejscowości wymaga dość kosztownych inwestycji przesyłowych. Ale optymistycznie dodam, że i w tym obszarze jesteśmy przygotowani do tego, by realizować nowe projekty.

Tak jak byliście przygotowani do projektu ścieżek rowerowych? To jeden z charakterystycznych znaków rozpoznawczych gminy.

Ścieżki rzeczywiście wtopiły się w krajobraz Wiszni Małej i tutaj od razu podkreślę, że będziemy rozbudowywać ich sieć.

Zależy Panu na podkreśleniu walorów rekreacyjnych gminy?

Też, bo niewątpliwie są one jednym z tych czynników, które wyróżniają nas spośród innych gmin wokół aglomeracji wrocławskiej. Ale ścieżki budujemy również dlatego, że przyświeca nam społeczne przesłanie, przesłaliśmy się choćby i weekendowo z samochodów na rowery. Dla siebie, dla własnego zdrowia.

Skoro o mieszkańcach mowa, to spora część funduszy została wydana na tzw. projekty miękkie.

W latach ubiegłych rzeczywiście dość szerokim strumieniem korzystaliśmy z działań miękkich. Zrealizowaliśmy między innymi program utworzenia punktów przedszkolnych. Objęliśmy nim ponad setkę dzieci, które już w tej chwili trafiają do naszych szkół. Inwestycje w ludzi, w mieszkańców są zresztą dla nas priorytetowe.

Jaka jest najważniejsza, albo najtrudniejsza inwestycja z perspektywy tych 10 lat?

Mam nadzieję, że najtrudniejsze zadania są dopiero przed nami. Zupełnie inaczej patrzy się z perspektywy czasu na projekty zrealizowane, zwłaszcza jeśli zakończyły się

sukcesem, bo tak trzeba traktować zdobycie środków na ich wykonanie. Oczywiście drugą ważną kwestią jest już sama realizacja, no i kluczowa kwestia, chyba najistotniejsza – rozliczenie i obronienie projektu i rozliczenia przed marszałkiem. Jeśli raz przejdzie się taką drogą bez potknięcia, to realizacja kolejnych wniosków nie jest już trudna. A z każdym nowym przybywa nam doświadczeń, które w tej całej procedurze są po prostu bezcenne.

Który projekt zrealizowany w gminie dał Panu największą radość?

Myszę, że każdy przynosi radość i satysfakcję, bo dotyczy sfery działalności gminy, które dotąd były bardzo niedoinwestowane, a w tej chwili wyglądają zupełnie inaczej niż 20 czy 10 lat temu. To wielka wewnętrzna satysfakcja, kiedy udaje się realizować sprawy z punktu widzenia gminy dziejowe. Wcześniej gmina nie miała możliwości realizowania poważnych zadań w dość krótkim czasie, a po drugie, przez wiele lat potrzeby w tym zakresie naprawdę były zaspokajane na niewspółmiernie niskim poziomie. Mówiąc wprost, to był autentyczny wstyd, że jeszcze w gminie działały takie obiekty jak stary ośrodek zdrowia.

Jak udaje się, przy specyfice gminy wiejskiej wygospodarować budżet, tę niezbędną część na inwestycję unijną?

W naszym przypadku środkiem są przede wszystkim obligacje komunalne, które pozwalają nam rozwiązywać bieżące problemy finansowania tego typu zadań. Ale to też mozolne działania codzienne, przede wszystkim ograniczanie tzw. wydatków bieżących. Jako gmina musimy utrzymywać drogi, oświetlenie, szkoły, przedszkola, ośrodek kultury, świetlice. Prezentem od losu jest więc dla nas łagodna zima, bo pieniądze przeznaczone na odśnieżanie wydamy na remonty dróg. Ale też szukamy nowych możliwości. W zeszłym

roku zrobiliśmy przetarg na dostawy energii, w tej chwili kupujemy ją o połowę taniej niż przed tym przetargiem. Przy ograniczaniu tzw. bieżączki uwalniają nam się środki, które możemy przeznaczyć na inwestycje.

Ma Pan skrzynkę, do której mieszkańcy wrzucają swoje postulaty, pomysły, propozycje, co jeszcze należy zrobić w gminie?

Mamy fundusz sołecki. Co roku społeczności naszych 16 miejscowości mają okazję wypowiedzieć się, co by chciały zrobić z tymi pieniędzmi.

Budżet obywatelski tylko w mniejszej skali?

Dokładnie tak. W dużych miastach dotyczy to kilku, kilkunastu zadań w skali całej aglomeracji, u nas wszystkich 16 miejscowości. Fundusz działa już czwarty rok i rzeczywiście daje ludziom możliwości określenia ich oczekiwań wobec gminy. Ale oczywiście jest wiele jeszcze spraw zasadniczych, które musimy rozwiązywać niezależnie od takich szczegółowych oczekiwań mieszkańców.

A te szczególne sprawy, co się kryje za tym określeniem?

Niestety, dalej inwestycje strukturalne, czyli to o czym już wspominałem, że trzeba rury zakopać do ziemi i dać szansę rozwojowi gminy. To jest rzecz niezbywalna, bo jeżeli o tym zapomnimy, nigdy nie odrobimy straconego czasu.

Nie chcecie być tylko sypialnią dla aglomeracji ze ścieżkami rowerowymi?

To jest dość ograniczony sposób rozwijania się, bo generalnie rzecz biorąc same tereny mieszkaniowe i mieszkańcy nie są w stanie, nawet w dość przewidywanej przyszłości, sfinansować wszystkich niezbędnych inwestycji, dzięki którym oczekiwany poziom życia był przez nich akceptowany. Tutaj wymagania wobec gminy są inne, musi się rozwijać.

Zainwestowaliście sporo w modernizację szkół, co najlepiej widoczne jest w placówce w Szewcach. Z czego wynikała decyzja choćby stworzenia modelowej pracowni przyrodniczej, jaka powstała w tej właśnie szkole?

Wydawałoby się, że takie wyposażenie w sprzęt jest bardziej przypisane do pracowni informatycznej, ale trzeba mieć świadomość, że taki sprzęt w szkole nie służy już tylko i wyłącznie samej informatyce. Można i trzeba go wykorzystać do prowadzenia bez mała wszystkich zajęć. Stąd pomysł na pracownię w Szewcach. Informatycznie nasza młodzież świetnie sobie radzi. Każdy w domu ma komputer, często są to naprawdę zaskakujące ilości sprzętu. Nam zależało na poszerzeniu możliwości tego, co w szkole jest najistotniejsze, czyli przekazywania wiedzy i jej zdobywania.

Wspomniał Pan, że gmina jest coraz młodszą, ale społeczność to też dorośli i seniorzy. W jaki sposób gmina myśli czy zamierza myśleć, w kontekście zdobywania pieniędzy z Unii, o grupie społecznej 50+?

Myślimy o wszystkich mieszkańcach, można to określić obrazowo: od przedszkolaka do seniora. Przede wszystkim wiodąca rola przy-

pada tu ośrodkowi kultury i bibliotece gminnej. Te dwa ośrodki oferują naszym dorosłym mieszkańcom naprawdę wiele. Mamy stowarzyszenie Uniwersytet Dorosłego Człowieka, które działa prężnie już drugi rok, oferując wiele bardzo ciekawych zajęć na miejscu, ale też organizując wycieczki, koncerty, udział w spektaklach teatralnych, operowych. Znakomicie działają zespoły ludowe. To też jest odpowiedź na potrzeby mieszkańców, którzy dzisiaj, po latach wracają do swoich miłości, wspomnień z dzieciństwa, tradycji ważnej dla ich rodziców czy dziadków.

Zdarza się Panu spacerować po gminie z myślą, że jest to najfajniejsze miejsce do życia?

Tak i patrzę, co można zmienić, żeby było jeszcze fajniejsze. Wciąż sporo można zrobić, bo powiedzmy sobie szczerze, im człowiek więcej jeździ, tym więcej pomysłów przychodzi mu do głowy. Cały czas mam świadomość, że najpierw trzeba uporać się z kwestiami zasadniczymi, czyli tym, co dla gminy jest najistotniejsze, a więc między innymi szkołami. A potem będziemy mogli już szerszym strumieniem przeznaczyć środki na te sprawy, które ułatwią codzienne życie, a więc nowe chodniki, nowe place zabaw, boiska. Wiele jeszcze nam potrzeba, byśmy mogli mówić o wysokiej jakości życia. □

Jakuby i Altstadtfest w Europa-

Z roku na rok rośnie liczba odwiedzających Europa–Miasto Zgorzelec/Görlitz. Turystów i gości przyciąga nad Nysę wyjątkowa uroda miejsca, ciekawość dwunarodowego miasta, liczne zabytki, tereny rekreacyjne i atrakcyjna oferta kulturalno-rozrywkowa.

Ku czci Jakuba i chwale Starogo Miasta

Spośród wielu ciekawych propozycji zgorzeleckiego kalendarza wydarzeń, do rangi najatrakcyjniejszej imprezy miejskiej wyrosło w ostatnich latach „Święto starego miasta - Jakuby”. Organizujemy je zawsze w ostatni pełny weekend sierpnia, równoległe do Altstadtfest, święta görlitzkiej starówki, zdaniem wielu, najpiękniejszej starówki Niemiec. To wyjątkowy czas, kiedy bawiąc się razem z sąsiadami, wspólnie zabieramy naszych gości w podróż do minionych epok!

Nazwa „Jakuby” przypomina, że patronem imprezy jest wielki zgorzelecki mistyk Jakub Böhme, który na przełomie XVI i XVII wieku mieszkał i pracował na przedmieściach dawnego Görlitz. Izba pamięci w jego odrestaurowanym domu to dzisiaj jedna z atrakcji zrewitalizowanego Przedmieścia Nyskiego, najstarszej części Zgorzelca.

Nawiązujące do początków istnienia nadnyskiego grodu święto to okazja do spotkania z historią, tańcem, muzyką, teatrem i rzemiosłem. Liczne koncerty, spektakle teatrów ulicznych i mimów, pokazy tańców dawnych, osady rycerskie, inscenizacje grup rekonstrukcyjnych, przedstawienia dla dzieci – wszystko to współtworzy niepowtarzalną atmosferę, jedynych w swoim rodzaju, przenikających się imprez, które toczą się równoległe po obu stronach granicy.

Wrażenie wędrówki w czasie potęgują przebrani w stroje z epoki mieszkańcy i piątkowy, wspólny ceremoniał otwarcia obu imprez, kiedy to burmistrzowie obu miast i ich świąty spotykają się na środku Mostu Staromiejskiego, skąd dają sygnał do rozpoczęcia trzydniowej zabawy. Towarzyszący im heroldzi, kuglarze i strażnicy w historycznych strojach to tradycja, którą co roku wzbogacamy o coś nowego, zaskakującego.

Mieście Zgorzelec/Görlitz

Zdjęcia: Tomasz Szeremeta, Dariusz Wachowiak, Renata Burdosz

Jakuby 2014

Nieodzownym elementem zgorzeleckich Jakubów są pokazy historyczne, które towarzyszą uczestnikom festynu przez wszystkie trzy dni trwania imprezy. Tym razem, podobnie jak przed rokiem, grupy rekonstrukcji historycznych zabiorą nas w podróż do miasta sprzed czterech stuleci, do wieku XVII. Bójki uliczne, pojedynki, porwania, grabieże i sądy to jakubowa codzienność.

Żelazne punkty jakubowego programu to także artystyczne performance, takie jak np. parada cyklistów, którzy przemierzając Przedmieście Nyskie na monocykłach, przypomną o czasach, w których ekstrawagancją były pojazdy na dwóch kołach i teatry uliczne, w tym roku reprezentowane przez:

KRAKOWSKI TEATR ULICZNY – SCENA KALEJDOSKOP, który na nadnyskim bruku zaprezentuje:

- spektakl *Serce Don Juana*, z kapitalnymi efektami pirotechnicznymi
- inspirowane Alicją w Krainie Czarów widowisko dla dzieci *Eunika*
- połączenie spektaklu, słuchowiska oraz teatru tańca pt. *Graal*.

TEATR TRÓJKĄT z Zielonej Góry, który przyjedzie do Zgorzelca z wielkim smokiem, bohaterem przedstawienia *Historia smoka*.

Ogromne ŻYRAFY, animowane przez artystów hiszpańskiego teatru, który na zaproszenie organizatorów przyjedzie na Jakuby właśnie z kraju Basków.

Uczestnicy **Festiwalu BUSKERBUS**, artyści z całego świata ze swoją bogatą, niezwykle różnorodną ofertą ulicznych występów

Teatry, historia i parada z pradiadkiem roweru to jednak zaledwie część atrakcji jakie składają się na program Jakubów 2014. Organizatorzy zadbali też, aby było z kim potańczyć i kogo posłuchać, więc

na jakubowej scenie pojawią się **Węgrzy z zespołu SZELINDEK** oraz znakomite folkowe formacje: **BURAKY, POD PRETEKSTEM, ETHNO-HOLIC, czy BUM BUM ORKESTAR**.

Będzie też wesołe miasteczko, które jak przed rokiem stanie na pobliskiej ul. Scultetusa, będzie urozmaicona oferta handlowa bogata w rękodzieło i pełen staroci „pchli targ”. Będą też oryginalne pamiątki z pracowni „Pod zieloną kopułą” działającej przy Miejskim Domu Kultury i mnóstwo pysznego jedzenia i picia, a więc wszystko to, co razem z teatralnymi występami, muzyką i pokazami historycznymi współtworzy niepowtarzalną atmosferę ostatniego sierpniowego weekendu nad Nysą Łużycką i sprawia, że nasze podwójne staromiejskie święto odwiedzają rokrocznie tysiące osób!

Dlaczego jeszcze warto nas odwiedzić

Położenie Zgorzelca sprawia, że miasto stanowi doskonałą bazę wypadową dla miłośników zabytków, historii oraz aktywnego wypoczynku. Na turystów i gości czekają tu liczne atrakcje poczynawszy od pełnego restauracji, kawiarni i pensjonatów, rozciągniętego wzdłuż rzeki, urokliwego Przedmieścia Nyskiego, przez liczne zabytki architektury i muzea sąsiedniego Görlitz, piękne parki oraz założenia ogrodowe, po nowoczesne obiekty sportowe i ścieżki rowerowe. Listę atutów dopełniają bliskość Izerów, Karkonoszy, Gór Żytawskich, dwa piękne zbiorniki wodne: zalew Witka i niemieckie Berzdorfer See, polskie i niemieckie trasy rowerowe, nowoczesne obiekty sportowe i bogata oferta rozrywkowa.

Łatwo do nas trafić

Zgorzelec leży na europejskiej trasie E40 (Jej fragmentem jest autostrada A4) i przy drodze wojewódzkiej 352 prowadzącej do granicy z Czechami. Można też do nas dojechać pociągiem, a blisko położone lotniska w Dreźnie (1,5 h), Pradze (2 h) i Wrocławiu (1,5 h) zapewniają wygodną komunikację gościom z odleglejszych krajów Europy.

Jeszcze raz zapraszamy do Zgorzelca – miasta, w którym zawsze panuje dobry klimat!

Pełna oferta kulturalna miasta na stronie www.zgorzelec.eu

Przyjazna gmina, aktywni mieszkańcy

Z Janem Żukowskim, wójtem gminy Żórawina o zrealizowanych i zaplanowanych inwestycjach, potencjale gminy, jej mieszkańcach i inwestorach lokujących tu działalność rozmawia Małgorzata Pawlaczek.

Jakim miejscem do życia jest Żórawina?

Mało jest takich miejsc w Polsce, mało w Europie. Na palcach jednej ręki można policzyć gminy, których lokalizacja jest równie atrakcyjna. Pół godziny jazdy samochodem do wrocławskiego rynku, tyle samo czasu zajmuje podróż do międzynarodowego lotniska. Zapewne z tego powodu coraz chętniej osiedlają się w naszej gminie nowi mieszkańcy, skuszeni urokliwymi, wolnymi od zgiełku terenami oraz wzorowo rozwijającą się infrastrukturą.

Skoro mowa o mieszkańcach i Żórawinie, jako miejscu przyjaznym mieszkańcom, jak ocenia Pan ofertę kulturalną gminy?

Życie kulturalne członków społeczności lokalnej rozwija się m.in. poprzez udział dzieci i młodzieży w zajęciach muzycznych i plastycznych organizowanych przez instruktorów GCK w Żórawinie. Działalność Gminnego Centrum Kultury wiąże się z rozpowszechnianiem kultury w społeczności lokalnej poprzez animowanie różnych wydarzeń kulturalnych, a także poprzez umożliwienie mieszkańcom gminy Żórawina uczestniczenia w twórczym przekazywaniu wartości kulturalnych w kręgach nie tylko własnej społeczności, ale i na forum ogólnokrajowym, a nawet międzynarodowym.

Co stanowi kapitał Żórawiny i decyduje o potencjale miasta i gminy?

W Żórawinie spotykają się szlaki biegnące z czterech stron świata. To właśnie tutaj powstają duże inwestycje firm logistycznych oraz przetwórstwa rolnego. Gmina Żórawina znajduje się w obszarze o szczególnie korzystnym położeniu geograficznym i komunikacyjnym nie tylko w skali regionu, ale nawet Europy Środkowej. Ta dogodna lokalizacja (niewielka odległość od Wrocławia, autostrada A4) umiejscawia nas w europejskim korytarzu wschód-zachód, a za sprawą linii kolejowej (relacji Wrocław-Praga) także północ-południe. Główny układ komunikacyjny gminy stanowią drogi wojewódzkie nr W-395 relacji Wrocław-Strzelin-Ziębice i nr W-346 relacji Oława-Kąty Wrocławskie-Środa Śląska. Przez teren gminy przebiegają również liczne drogi gminne i powiatowe. Dzięki temu z Żórawiny do Wrocławia możliwy jest dojazd aż czterema trasami komunikacji kołowej. Odległość z Żórawiny od centrum Wrocławia wynosi zaledwie 15 km.

Jakie plany inwestycyjne ma gmina w świetle nowej perspektywy finansowej na lata 2014-2020?

Gmina Żórawina posiada bardzo ambitne plany inwestycyjne na te lata. Biorąc pod uwagę doświadczenie w pozyskiwaniu środków zamierzamy realizować szereg inwestycji. Część będzie miała podobny charakter do już przeprowadzonych, jak remonty i modernizacje świetlic, budowa boisk sportowych, placów zabaw, budowa i przebudowa dróg i chodników, oświetlenia ulicznego, kanalizacji sanitarnej, rozbudowa i tworzenie infrastruktury szkolnej, doposażanie obiektów oświatowych, placówek zdrowia i społecznych, czy wreszcie termomodernizacje. Część natomiast będzie realizowana po raz pierwszy we współpracy z innymi samorządami, np. w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego, jak choćby tworzenie centrów przesiadkowych Park & Ride, rewitalizacje parków i obszarów zielonych, wszelkie projekty zmniejszające emisję szkodliwych substancji do atmosfery.

Środki na zrealizowanie tych przedsięwzięć pochodzą wyłącznie z dotacji unijnych?

Planujemy pozyskiwanie środków ze wszelkich możliwych źródeł, ministerialnych, budżetu województwa, ze środków Lokalnej Grupy Działania Lider A4, Regionalnego Programu Operacyjnego, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Funduszy Norweskich i wielu innych.

Trwają także prace nad utworzeniem nowej strategii gminy?

Będą w nią wpisane wszelkie zadania inwestycyjne na lata 2014-2020, w tym rozbudowa szkoły podstawowej, ukończenie hali sportowej przy gimnazjum, budowa przedszkola, wykonanie projektowanej sieci kanalizacyjnej, melioracje, zagospodarowanie przestrzenne miejscowości poprzez renowację parków, tworzenie infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, w tym dróg rowerowych, zwiększanie efektywności energetycznej obiektów gminnych, rekonstrukcje i renowacje zabytków, wybudowanie nowego budynku Zakładu Opieki Zdrowotnej wraz ze zwiększeniem oferty zdrowotnej, umożliwiającej w niektórych przypadkach leczenie pacjentów bez konieczności podróży do dużego miasta. Realizowane będą projekty infrastrukturalne i społeczne.

Żórawina jest miejscem przyjaznym inwestorom?

Gmina Żórawina jest bardzo przychylna dla inwestorów i oferuje wszelką pomoc prowadzącą do szybkiej finalizacji zawieranych kontraktów. W swoich zasobach posiada również wiele terenów inwestycyjnych, a informacje o nich dostępne są w siedzibie Urzędu Gminy. Na terenie Węzła Krajowskiego powstało centrum logistyczne, park logistyczno-przemysłowy pod wynajem. Centrum składa się z dwóch hal magazynowo-produkcyjnych o łącznej powierzchni około 34.000 metrów kwadratowych. Ze względu na duże zainteresowanie inwestorów, plany na najbliższe lata zakładają rozbudowę kompleksu nawet do 200.000 metrów kwadratowych powierzchni magazynowo-produkcyjnych pod wynajem. Radością władz gminy jest to, że powstaje również wiele małych firm, według CEDIG na terenie gminy aktywnie działa ponad 700 podmiotów gospodarczych.

W naszych poprzednich rozmowach przewijał się również temat innowacyjnego przedsięwzięcia, budowy biogazowni.

Za chwilę rozpocznie funkcjonowanie. Przypomnę, że w Żórawinie ma swoją siedzibę najlepsza w Europie, a może i na świecie Stacja Hodowli Trzody Chlewnej, w której hoduje się tuczniaki wykorzystywane przez Instytut Kardiologii do pobierania zastawek serca dla przeszczepów. Na obszarze gminy zbudowano więc jedną z największych biogazowni w Polsce, która właśnie z odpadów z fermy trzody chlewnej oraz z odpadów pochodzących z produkcji rolnej będzie wytwarzać 13,5 tys. megawatów energii rocznie.

Podjęmowane są działania, służące poprawie wizerunku gminy?

Gmina Żórawina dba o wizerunek na wielu płaszczyznach. Jedną z nich są zrealizowane inwestycje, które zaobserwować można „gołym okiem”, niejednokrotnie stanowiące powód do dumy. Na wizerunek gminy składa się wiele czynników, z których da się wyodrębnić mniej lub bardziej ważne, a należą do nich współpraca z instytucjami, z mieszkańcami, inwestorami, otwartość i gościnność, uczestnictwo w życiu regionu, współpraca z jednostkami sąsiednimi. Gmina uczestniczy w organizowanych wydarzeniach umożliwiających promowanie swoich walorów inwestycyjnych i turystycznych (np. uczestnictwo w Forum Inwestycyjnym Powiatu Wrocławskiego). W ostatnim czasie wydano bardzo ciekawy ilustrowany przewodnik po zabytkach Gminy Żórawina, w którym znalazły się informacje dotychczas niedostępne w tak przystępnej formie. Należy pamiętać, że wizerunek gminy to także działania podmiotów funkcjonujących na jej terenie. Przy tej okazji nie mogę nie wspomnieć o Muzeum Powozów w Galowicach, prężnie działających klubach sportowych, firmach i samych mieszkańcach, często bardzo aktywnych i zaangażowanych w lokalne sprawy. □

Mietków

gmina na fali

W sezonie letnim Mietsków prezentuje swoje najpiękniejsze, wakacyjne oblicze. Zielono-żółty krajobraz z centralnie położonym największym zbiornikiem na Dolnym Śląsku to prawdziwe odzwierciedlenie naszego herbu. Położony około 30 minut drogi samochodem na południowy-zachód od Wrocławia, połączony krajobrazowo z Sobótką jest autentyczną oazą spokoju i wytchnienia. Kto zna gminę Mietsków wie, że można spędzić tu przyjemnie czas.

Fale? jak najbardziej! Idealne pod windsurfing, wędkowanie, kajakarstwo, żeglowność. To tylko niektóre z form rekreacji uprawianych na terenie Przystani Sportów Wodnych w Borzygniewie i Zalewu Mietkowskiego. Kto nie zna tego terenu, powinien wybrać się tu na wycieczkę: pociągiem, samochodem, rowerem lub pieszo.

Szlak rowerowy Eurovelo nr 9 z Gdańska przez Wrocław do Ołomuńca (Czechy) przechodzi centralnie przez rolnicze i leśne tereny gminy, zahaczając o zaporę na Bystrzycy. Szlak pieszy św. Jakuba to najpopularniejsza trasa pątnicza w Europie. Odnoga „Ślężańska” to ciekawa propozycja dla miłośników pieszych wycieczek w otoczeniu natury, tutaj na linii Środa Śląska-Mietków-Sobótka.

Zdarza się, że zauroczeni Zalewem Mietkowskim turyści osiedlają się w okolicy. Zdarza się, że oczarowani spokojem i szumem zbóż przedsiębiorcy wybierają gminę na miejsce swojego biznesu. To, co jest naprawdę wyjątkowe to świeże powietrze i lokalizacja gminy.

Obecnie nadrzędnym celem rozwoju gminy Mietsków jest dalsze polepszenie

warunków życia mieszkańców i gospodarowania przedsiębiorstw. Zachowując zalety położenia, walory przyrodniczo-krajobrazowe oraz wykorzystując dotychczasową różnorodność gospodarczą dąży się do zrównoważonego i trwałego rozwoju funkcji rekreacyjnej, mieszkaniowej oraz produkcyjno-usługowej, przy zachowaniu wiejskiego charakteru gminy.

Być na fali to pojęcie powszechnie znane, ale niewielu udaje się utrzymać ten stan rzeczy przez dłuższy czas. Moda szybko przemija, sukcesy ulatują... My ufamy, że popularność zdrowego trybu życia, zgodnego z naturą, radości czerpanej z kontaktu z przyrodą czy spokój ducha to pojęcia nie tylko modne, ale przede wszystkim charakterystyczne i stałe dla Gminy Mietsków.

foto: Agnieszka Wesołowska

Urząd Gminy w Mietkowie | ul. Kolejowa 35, 55-081 Mietsków

www.gminamietkow.pl, e-mail: urząd@gminamietkow.pl

Wójt Adam Kozarowicz tel. 71 316 81 13, e-mail: wojt@gminamietkow.pl

Sekretarz Ireneusz Słoma tel. 71 316 81 13, e-mail: sekretarz@gminamietkow.pl

Warunki sprzedaży nieruchomości – Elżbieta Bokła : tel. 71 360 49 07, e-mail: elzbieta.bokla@gminamietkow.pl

Zagospodarowanie przestrzenne, promocja - Agnieszka Wesołowska: tel. 71 360 49 06, e-mail: agnieszka.wesolowska@gminamietkow.pl

Inwestycyjna gmina Jordanów Śląski

Z Henrykiem Kuriatą, wójtem Jordanowa Śląskiego rozmawiamy o licznych inwestycjach w gminie, przeprowadzanych z korzyścią dla mieszkańców, jak i potencjalnych inwestorów.

Od pewnego czasu przyglądamy się licznym inwestycjom realizowanym na terenie gminy. Tuż obok nas realizowana jest przebudowa skrzyżowania drogi S8 z drogą Jordanów Śląski - Sobótka, dotąd czarnego punktu na mapie wypadków drogowych.

Inwestor, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, przystąpiła do realizacji inwestycji związanej z przebudową skrzyżowania. Pojawia się światła i lewoskręty. Mamy nadzieję, że skrzyżowanie to przestanie być tak niebezpieczne zarówno dla kierowców, jak i dla naszych pieszych mieszkańców.

Na terenie gminy remontowane będą także inne drogi?

Tak, na bieżąco prowadzimy remonty dróg i chodników. Po pracach związanymi z kanalizacją została wyremontowana ul. Łąkowa. Została też wymieniona nawierzchnia z tłuczniowej na asfaltową na ul. Leśnej. Systematycznie uzupełniamy nierówności w drogach polnych poprzez położenie nawierzchni z tłuczni kamiennego. Wszystkie te inwestycje realizujemy w ramach środków zabezpieczonych na inwestycje drogowe w tegorocznym budżecie. Także w celu zapewnienia bezpieczeństwa poruszania się po naszych drogach, sukcesywnie wymieniamy oraz uzupełniamy oświetlenie uliczne o nowe punkty świetlne. W następnym etapie, razem z Powiatem Wrocławskim, zrealizujemy przebudowę drogi przebiegającej przez Jordanów Śląski, na odcinku od kościoła w stronę mostu dankowickiego. Zakres prac ma objąć przebudowę drogi wraz z chodnikami i zatokami postojowymi.

Zakończona została inwestycja związana z budową kanalizacji. Czy coś się zmieniło?

Dzięki wykorzystaniu środków własnych oraz EFRROW udało się w końcu przeprowadzić sporo inwestycji w tej materii. Brak systemu kanalizacji był zawsze największym problemem dla naszych mieszkańców. Dzięki zrealizowanym inwestycjom system kanalizacji obejmuje obecnie ok. 45 proc. mieszkańców w gminie. Teraz zarówno Jordanów, jak i Dankowice są już skanalizowane, a mieszkańcy są na etapie podłączania się do systemu. Pozwala to nam oczyszczać ok. 150 metrów sześciennych ścieków na dobę. Oprócz kanalizacji i dróg podejmujemy także działania związane z remontami świetlic wiejskich, a ostatnio wyremontowaliśmy świetlicę w Jordanowie Śląskim. Ma ona za zadanie zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych naszych mieszkańców oraz wyrównywanie szans dzieci i młodzieży w obszarach rozwoju kulturalno-społecznego, poprzez prowadzenie działań kulturalnych, edukacyjnych, artystycznych i warsztatowych. Sala zaczyna tętnić życiem, organizowane są tam różnego rodzaju imprezy szkolne, środowiskowe i okolicznościowe.

„Ożywienie” tej i innych świetlic wiejskich wpisuje się w szerszy projekt uaktywnienia mieszkańców?

Cieszę się, że tak się dzieje. Wiąże się to przede wszystkim z wykorzystywaniem funduszu sołectkiego, który od kilku lat pozwala wykazać się mieszkańcom poszczególnych sołectw działalnością w swoich społecznościach. Sporym problemem

był i w niektórych miejscowościach nadal jest, brak miejsc integracji społeczności lokalnej. Z dużym sukcesem udaje nam się realizować zadania ze środków pozyskanych w ramach inicjatywy tzw. „Leaderowskiej”. Dzięki pozyskanym środkom, w tym roku przystąpimy do zagospodarowania terenu nad naszym zbiornikiem wodnym, poprzez budowę parkingu, ścieżek spacerowych, placu zabaw oraz chaty grillowej i elementów małej architektury.

Czy gmina korzysta z innych form wsparcia finansowego?

Wielokrotnie nasze szkoły realizowały zadania w ramach pozyskanych środków z PO Kapitał Ludzki, dzięki którym nasi najmłodszy mieszkańcy korzystali z ciekawych i bardzo atrakcyjnych zajęć pozalekcyjnych. W chwili obecnej zakończyliśmy także realizację operacji w ramach projektu „Modernizacja Oddziałów Przedszkolnych”, dzięki której dostosowaliśmy pomieszczenia socjalne do potrzeb najmłodszych, wyposażyliśmy trzy oddziały w nowe, bardzo funkcjonalne meble oraz przybory niezbędne do zajęć lekcyjnych i wybudowaliśmy nowy, bezpieczny plac zabaw.

A co z wychowaniem przedszkolnym?

W naszej gminie funkcjonuje zespół wychowania przedszkolnego pod nazwą „Wesołe Przedszkole”, którego organem prowadzącym jest Stowarzyszenie „Wszystko dla Gminy”. Przedszkole utworzone zostało w ramach projektu „Idziemy do przedszkola! Małe Przedszkole na Dolnym Śląsku”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Ministerstwa Edukacji Narodowej. W roku do „Wesołego Przedszkola” uczęszczało 25 dzieci. Edukacja przedszkolna prowadzona jest także w punkcie wychowania przedszkolnego „Miś Iskierka”, do którego uczęszczają dzieci w wieku od 2,5 do 5 lat. Przedszkola pełnią funkcje opiekuńcze, wychowawcze i kształcące, wspomagając wszechstronny rozwój dziecka odpowiednio do jego indywidualnych potrzeb i możliwości. Tworzy bezpieczne warunki do wspólnej zabawy i nauki. Promuje dbanie o zdrowie i za-

chowania przyjazne przyrodzie, buduje poczucie tożsamości regionalnej i narodowej, rozwija kompetencje społeczne, a także uczy odróżniania dobra od zła. Celem edukacji przedszkolnej jest osiągnięcie przez dziecko stanu gotowości do podjęcia nauki w szkole podstawowej.

INFORMACJE DLA INWESTORÓW:

Gmina Jordanów Śląski leży w środkowej części województwa dolnośląskiego, w odległości ok. 30 km na południowy zachód od Wrocławia, na terenie powiatu wrocławskiego. Teren gminy przecięty jest drogą krajową nr 8, szlakiem komunikacyjnym o znaczeniu międzynarodowym, łączącym stolicę województwa dolnośląskiego z Republiką Czeską. W odległości 20 km od granic gminnych szerokim pasmem rysuje się autostrada A4, będąca łącznikiem województwa z Niemcami.

Około 17 km od Jordanowa Śląskiego przebiega węzeł obwodnicy autostradowej, przecinającej drogę ekspresową S9 w kierunku Poznania, kończąca się połączeniem z drogą ekspresową S8, będącą kontynuacją trasy autostrady w stronę Łodzi, Warszawy i Białegostoku.

Nasze sąsiedztwo to, od strony południowej, gmina Łagiewniki, od wschodniej gminy Borów i Kondratowice, od zachodniej pięknie położona w obszarze Ślezańskiego Parku Krajobrazowego gmina Sobótka, od północnej prężnie rozwijająca się gospodarczo gmina Kobierzyce.

Dogodne warunki położenia sprzyjają rozwojowi gospodarczemu regionu.

Inwestorom oferujemy:

- ulgi w podatkach od nieruchomości,
- niskie ceny gruntów,
- możliwość nabycia terenów na własność,
- sprawnie działające instytucje wspierające przedsiębiorczość (banki, towarzystwa ubezpieczeniowe),
- dobrze wykwalifikowanych pracowników, kadre techniczną i specjalistów.

Decydując się zainwestować na terenie gminy Jordanów Śląski znajdziecie Państwo oparcie we władzach gminy, które aktywnie i sprawnie współpracują przy realizacji każdej inwestycji ze wszystkimi organami samorządowymi i rządowymi, uczestniczącymi w procesie decyzyjnym, począwszy od zakupu nieruchomości aż do uruchomienia przedsięwzięcia.

Pracownicy Urzędu Gminy są kompetentni, doświadczeni, przygotowani do sprawnego obsługi inwestorów, zawsze służą pomocą przy realizacji inwestycji, w zakresie procedur formalno-prawnych przewidzianych ustawodawstwem prawnym dla administracji samorządowej i rządowej. □

Czernica – dobre miejsce do życia

Gmina Czernica jest gminą wiejską, położoną w powiecie wrocławskim, w bezpośrednim sąsiedztwie Wrocławia i gmin tj. Jelcz-Laskowice, Długołęka i Siechnice. Położenie, piękne okolice, aktywność i przedsiębiorczość jej mieszkańców i władz samorządowych sprawiły, że w krótkim czasie podwoiła się liczba mieszkańców tej gminy oraz w dalszym ciągu intensywnie rozwija się budownictwo mieszkaniowe. W opinii wielu ludzi gmina staje się sypialnią Wrocławia. Aktualnie zameldowanych jest ok. 12 500 mieszkańców. Władze samorządowe stawiają na harmonijny, długookresowy i zrównoważony rozwój gminy, która utraciła charakter rolniczy na rzecz usługowo-przemysłowego. Poprawę sytuacji budżetowej, dostrzegamy po realizacji kolejnego etapu budowy drogi Bielany – Łany - Długołęka i włączenie gminnej kanalizacji sanitarnej do Janówka. Uwolni to znaczny obszar gruntów, które można przeznaczyć pod przemysł i usługi. Na dzień dzisiejszy po zmianach dochody budżetu gminy wynoszą około 42 500.000 zł, a wydatki blisko 46 000.000 zł

Ze względu na różnorodność mieszkańców wiemy jak ważne jest odbudowanie tradycji kulturowych i historycznych. Mało kto wie, ale na terenie Gminy w miejscowościach: Czernica, Gajków i Ratowice kręcone są sceny do filmu „Pierwsza Miłość”. Ratowice to serialowe Wadlewo, w której rozgrywa się „wiejska” część akcji serialu emitowanego w Polsce. W Dobrzykowicach zaś powstawały kultowe komedie Sylwestra Chęcińskiego: „Sami Swoi” i „Nie ma mocnych”. Co roku z końcem sierpnia odbywa się tam festyn upamiętniający te wydarzenia.

We wsi Nadolice Wielkie, znajduje się jedyny w Polsce i jeden z czterech w Europie Parków Pokoju. Na terenie Gminy działają 3 zespoły: Gieni Dudki, Ratowiczanki i Gajkowanie oraz zespół prezentujący modę z różnych epok – Poloneska.

Konsekwentnie też realizujemy cele strategiczne gminy tak, aby zawsze była nowoczesna i dawała dużo możliwości naszym mieszkańcom. Wszystkie miejscowości leżą

ce na terenie gminy objęte są komunikacją podmiejską. Kanalizacją sanitarną objęto ok. 85 proc. mieszkańców całej gminy. Od roku 2012 „Gen – Gaz” rozpoczął dostawę gazu do części mieszkańców gminy, która ma szansę stać się przez to gminą ekologiczną. Obecnie gmina zgazyfikowana jest w 85 %. Do końca roku 2015 planowane jest ukończenie tej inwestycji. Na terenie Gminy znajdują się place zabaw dla dzieci, boiska do piłki nożnej, koszykówki i siatkówki plażowej. Przy szkole w Kamieńcu Wr. oddane jest do użytku boisko wielofunkcyjne „Orlik 2012” z pełnym zapleczem socjalnym, z którego można korzystać bezpłatnie. W Łanach znajduje się prywatna hala sportowa z siłownią a w Zespole Szkół w Chrzęstawie Wielkiej jest ścianka wspinaczkowa o pow. 50m², z czterema drogami i małym bulderem.

W chwili obecnej Gmina Czernica realizuje wiele zadań inwestycyjnych tj: budowę sieci kanalizacyjnej, sieci gazowej, oświetlenia ulicznego, budowę i remonty dróg oraz świetlic wiejskich. Gmina mocno rozwija się

również w kierunku: edukacji, zdrowia, rekreacji i turystyki. Praworządność, innowacje i pozyskiwanie środków zewnętrznych - to bez wątpienia elementy awansu cywilizacyjnego, którego jesteśmy świadkami a przykładem tego jest wyposażenie sołtysów gminy w laptopy i urządzenia wielofunkcyjne.

W lipcu br. zostało podpisane porozumienie w sprawie dofinansowania Gminie Czernica gospodarki ściekowej w ramach to którego zadania powstanie nowoczesna przepompownia ścieków na terenie istniejącej mechanicznej oczyszczalni ścieków w Kamieńcu Wrocławskim oraz odcinek sieci kanalizacji sanitarnej. Wartość całego zadania to ponad 7 mln zł. Nowa inwestycja dofinansowana zostanie w wysokości ponad 5,6 mln zł ze środków Unii Europejskiej. Budowany system pozwoli na wyeliminowanie uciążliwego dla mieszkańców Dobrzykowic (nieprzyjemne zapachy) oczyszczania ścieków na tzw. polach irygowanych, oraz uwolni ok. 60 ha, które zostaną przeznaczone na tereny zabudowy przemysłowej. Należy wspomnieć, że tereny te położone są w bezpośrednim sąsiedztwie budowanej obwodnicy południowej Wrocławia i już w chwili obecnej są w zainteresowaniu wielu potencjalnych inwestorów.

Z myślą o bezpieczeństwie swoich mieszkańców władze samorządowe od 2013 roku aktywowały na terenie Gminy system powiadamiania kryzysowego SISMS. W sytuacjach zagrożenia mieszkańcy zalogowani do serwisu otrzymują informacje o zagrożeniach, utrudnieniach oraz ważnych wydarzeniach.

W 2011 Urząd Gminy wdrożył system zarządzania jakością ISO 9001:2008, który skutecznie realizuje i doskonali. □

Wójt Gminy Czernica – Stefan Dębski otrzymuje z rąk Prezesa WFOŚ i GW we Wrocławiu Pana marka Skorupy porozumienie w sprawie dofinansowania.

STREFA SUPER VIP

Stadion Wrocław

Blżej emocji, blżej biznesu

LOŻA SUPER VIP

SKYBOX

KLUB DIAMENTOWY

KLUB BIZNESOWY

TERENY INWESTYCYJNE NA SPRZEDAŻ

www.sosnowiec.pl/strefabiznesu

Tereny inwestycyjne MACZKI-BÓR

Tereny położone są we wschodniej części miasta przy ul. Inwestycyjnej w bezpośrednim połączeniu z drogą ekspresową S1.

Wkrótce nowe przetargi!

DZIAŁKA NR 645

cena: 1 500 800 zł netto – cena w ostatnim postępowaniu przetargowym
powierzchnia: 22851 m²
przeznaczenie: Teren obiektów produkcyjnych, składów, magazynów oraz usług

DZIAŁKA NR 777 i 2828/3

cena: 1 500 800 zł netto – cena w ostatnim postępowaniu przetargowym
powierzchnia: 22843 m² (21944 m² + 899 m²)
przeznaczenie: Teren obiektów produkcyjnych, składów, magazynów oraz usług

DZIAŁKA NR 639

cena: 831 000 zł netto – cena w ostatnim postępowaniu przetargowym
powierzchnia: 10105 m²
przeznaczenie: Teren usług

DZIAŁKA NR 2828/72

cena: 1 080 100 zł netto – cena w ostatnim postępowaniu przetargowym
powierzchnia: 18795 m²
przeznaczenie: Teren obiektów produkcyjnych, składów, magazynów oraz usług

DZIAŁKA NR 2828/5

cena: 1 262 800 zł netto – cena w ostatnim postępowaniu przetargowym
powierzchnia: 21967 m²
przeznaczenie: Teren obiektów produkcyjnych, składów, magazynów oraz usług

DZIAŁKA NR 2828/74

cena: 375 200 zł netto – cena w ostatnim postępowaniu przetargowym
powierzchnia: 6533 m²
przeznaczenie: Teren obiektów produkcyjnych, składów, magazynów oraz usług

Terren inwestycyjny UL. 3 MAJA

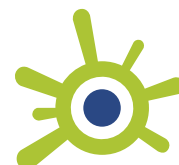
Terren położony jest w centrum miasta, w bliskim sąsiedztwie Dworca PKP "Sosnowiec Główny"

DZIAŁKA NR 2483

Aktualny przetarg! Oferty należy składać do 22.09.2014 r. do godz. 15.30
cena: 3 634 000 zł netto
– cena wywoławcza do przetargu
powierzchnia: 8 223 m²
przeznaczenie: Teren przeznaczony pod usługi centrotwórcze, w tym wielkopowierzchniowe obiekty handlowe

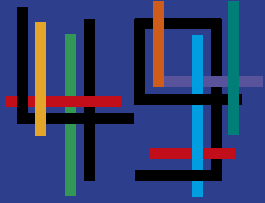
Urząd Miejski w Sosnowcu – Wydział Polityki Gospodarczej
ul. Małachowskiego 3, 41-200 Sosnowiec
Tel. +48 32 296 0 680, Fax. +48 32 296 0 670
a.mastalercz@um.sosnowiec.pl; p.pluta@um.sosnowiec.pl

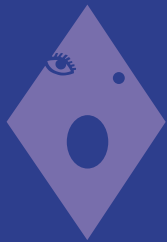
Sosnowiec

WRATISLAVIA CANTANS Z_CIEMNOSCI_W_SWIATŁO

MIĘDZYNARODOWY
FESTIWAL
5-14.09.2014
WROCŁAW
DOLNY ŚLĄSK

WRATISLAVIA
CANTANS

Giovanni Sollima
Il Giardino Armonico
Paul McCreech
Philippe Herreweghe
Václav Luks

Dyrektor Generalny
ANDRZEJ **K**OSENDIAK
Dyrektor Artystyczny
GIOVANNI **A**NTONINI

www.wratislaviacantans.pl

Organizator:

Partnerzy
strategiczni:

Bank Polski

KGHM
POLSKA MIEDŹ S.A.

Mecenat:

Wrocław
miasto spotkań

Sfinansowano
ze środków:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

WROCŁAW 2016
Europejska Stolica Kultury

EUROPEJSKA
STOLICA KULTURY

OPERA WROCŁAWSKA ZAPRASZA NA MEGAWIDOWISKO OPEROWE NA ZAMKU TOPACZ

RIGOLETTO

Giuseppe Verdi

5, 6, 7 września 2014

BILETY: 71 370 88 80 | promocja@opera.wroclaw.pl | www.opera.wroclaw.pl

MECENAT

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

OFICJALNY SPONSOR MEGAWIDOWISKA
i 69. SEZONU OPERY WROCŁAWSKIEJ

ZŁOTY SPONSOR MEGAWIDOWISKA

Bank Polski

SPONSOR STRATEGICZNY OPERY WROCŁAWSKIEJ

KGHM
POLSKA MIEDŹ S.A.

Cultura
KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.

SPONSORZY

diamond
PROPERTIES

Qubus Hotel
**** Wrocław

Scandic
WROCLAW

PATRONI MEDIALNI

dwójka
opera.info.pl

RADIO

FM

TYTUŁ
WROCŁAW

Gazeta
WROCŁAW

GOŁY

TYTUŁ
WROCŁAW

WROCŁAW

WROCŁAW

Kapitał
Dolnego Śląska

exclusive.pl

empik.com

Gmina Ełbla

WROCŁAW

cutting through complexity

youtube.com/kpmgpoland
facebook.com/kpmgpoland
twitter.com/kpmgpoland
kpmg.com/pl/app

itunes.com/apps/KPMGThoughtLeadership
itunes.com/apps/KPMGPolandCareer

KPMG Poland

Biuro KPMG we Wrocławiu

ul. Bema 2
50-265 Wrocław
T: +48 71 370 49 00
F: +48 71 370 49 01
E: wroclaw@kpmg.pl

“
podatki
to nasza specjalność”